ALp 1786
Nr. 1-9
2

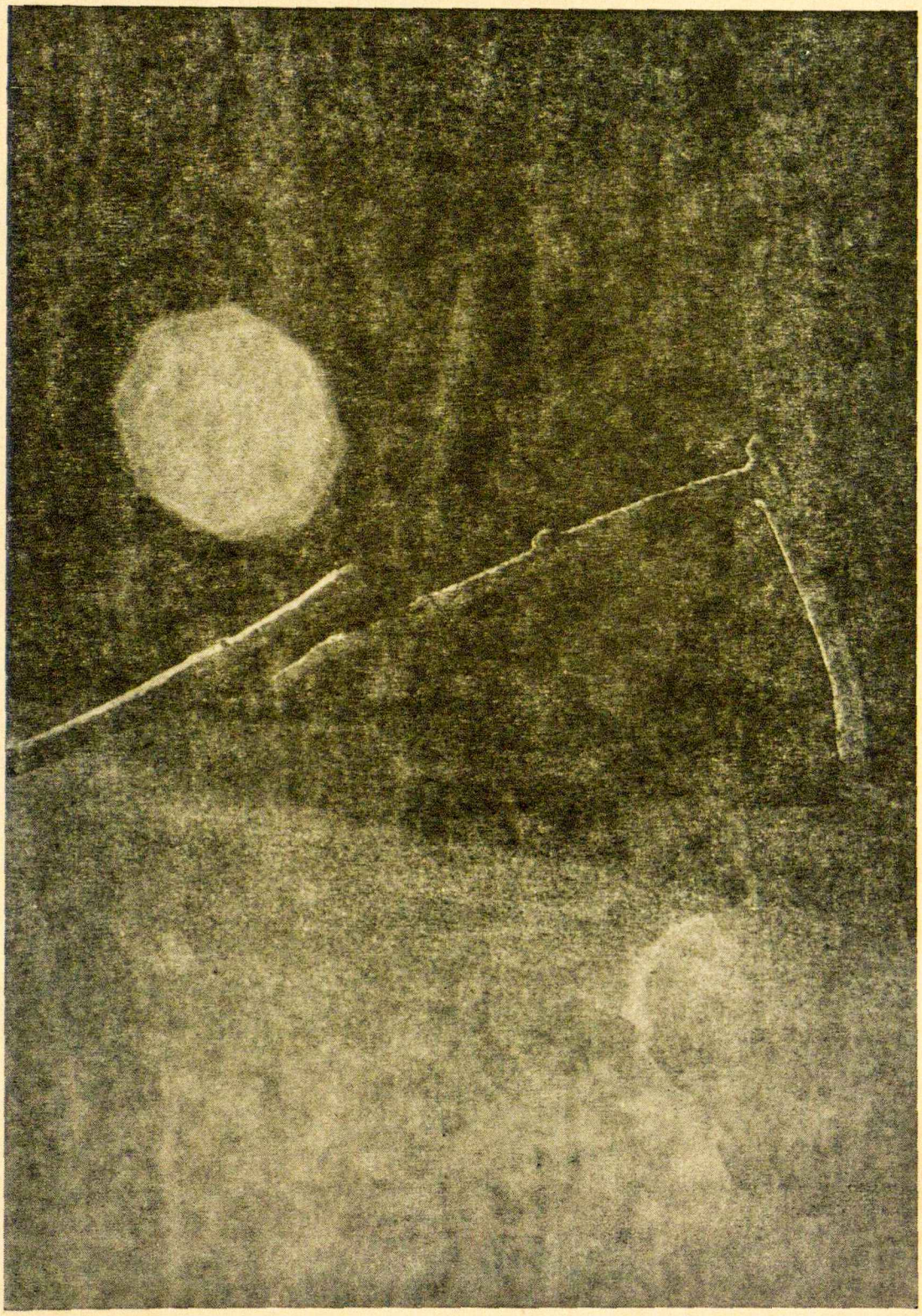

1

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKO JAUNIMO ŽURNALAS

1974 SAUSIS — JANUARY

TURINYS

Galų gale 1
Mūsų pasaulis 2
Kodėl kai kurie vaikai bėga iš namų? 9
Kryžiaus kelias — **kun. K. Žitkus** 15
Ar ateis? — **Emilija** 17
Saulei — **Emilija** 18
Kur "Mona Lisa" originalas? — **Pr. Alšėnas**..... 20
Nepamirštamasis arkiv. J. Skvireckas — **mons. Kl. Razminas** 23
50 metų skambėjimo — **JS** 26
Kalbos skiltis 27
Mūsų veikla 28
Atsiųsta paminėti 31
Konkursas jaunimui 32
Esamų ir būsimų studentų dėmesiui 32

Viršelis: Vyto Pranaičio
Nuotraukos: Vyto Pranaičio
Iliustracijos: Vyto Pranaičio

REDAKCIJA:

Kun. Jonas Staškevičius,
941 Dundas St., W. Toronto ,3 Ont., Canada.
Telefonas: (416) 364-7646.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Rūta Čepaitytė, Algis Čepas, Leonardas Dambriūnas, Dainora Juozapavičiūtė, Gabija Juozapavičiūtė, ses. Dalia Keblinskaitė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, Danguolė Stončiūtė, Onilė Vaitkutė.

LAUŽYMAS:

Vytas Pranaitis.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Čikagoje.

ADMINISTRACIJA:

Juozas Polikaitis — ATEITIS,
7235 S. Sacramento Avenue,
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312) 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

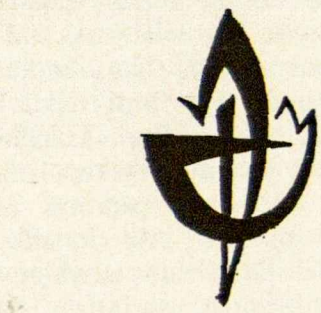

ATEITIS

SAUSIS — JANUARY

1974

Sveikiname visus ATEITIES skaitytojus, bendradarbius bei rėmėjus su naujais metais ir nuoširdžiai linkime sėkmės suderinti tiek asmeninį gyvenimą, tiek visuomeninę veiklą su šūkiu Visa Atnaujinti Kristuje.

Praeitais metais ATEITIS stengėsi pasivyti laiką ir išleisti visus 1973 metų numerius. Gaila, kad šios pastangos, dėl susidariusių kliūčių, nebuvo sėkmingos — nepajėgėme išleisti užsilikusių šešių numerių. MAS Centro Valdybai, ATEITIES redakcijai ir administracijai sutarus ir gavus leidimą iš JAV pašto buvo nutarta užbaigti 1973 metus su balandžio (4) numeriu ir pradėti naujuosius metus punktualiai su sausio (1) numeriu.

Ta pačia proga norime pranešti, kad, kompensuojant už praeitais metais neišleistus numerius, visų 1973 metų prenumeratos yra pratęsiamos šešiems numeriams.

Tikimės skaitytojų pritarimo šiam sprendimui ir prižadame, kad ateityje žurnalas visus lankys be vėlavimų.

ATEITIES Redakcija ir Administracija

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

MŪSŲ PASAULIS

Viso pasaulio katalikų ir anglikonų vyskupai atsiklausiami kokių taisyklių jie laikosi savo vyskupijose religiniai mišrių santuokų atžvilgiu. Gautus rezultatus studijuos Katalikų-Anglikonų Santuokos Teologijos komisija.

Apie 30,000 tomų Europos viduramžių rankraščių Virš 9 milijonų puslapių) numikrofilmuota ir paruošta naudojimui St. John's universiteto bibliotekoje, JAV. Šis projektas buvo pasiūlytas dar pop. Pijaus XII, o pradėtas vykdyti St. John's universiteto buvusio rektoriaus kun. Colman Barry OSB iniciatyva 1965 m. Rankraščių mikrofilmavimas Austrijoje jau užbaigtas, o dabar bus tęsiamas Ispanijoje, kur apskaičiuojama, jog yra apie 100,000 rankraščių.

Cistersų Studijų Institutas įsteigtas Western Michigan universitete. Ten bus globojami ir studijuojami įvairūs viduramžių cistersų ordino rankraščiai, knygos bei dokumentai. Cistersų ordinas buvo įsteigtas 1098 m. Prancūzijoje.

JAV katalikų grupė suorganizavo sąjungą kovai prieš antikatalikiškus reiškinius Amerikoje. Pirmininku išrinktas kun. Virgil C. Blum SJ, politinių mokslų profesorius Marquette universitete, o egzekutyviniu direktorium — teisininkas Stuart D. Hubbell. Sąjungos steigimą iššaukė daugiausia JAV vyriausiojo teismo bei kitų teismų nepalanki laikysena bei sprendimai privačių mokyklų bei aborto klausimu. Sąjungos nariai tvirtina, kad antikatalikiškoji diskriminacija vykdoma ne tik aukštuosiuose JAV teismuose, bet ir radijuje televizijoje bei spaudoje. Kiti sąjungos vadovybės nariai yra :teisininkas David Louisell, teisininkas prof. Arthur M. Scheller Jr., finasininkas Anthony J. Cieri, ekonomistė Ann Brosnan, "Homiletic and Pastoral Review" redaktorius kun. Kenneth Baker SJ, žurnalistas Emile Comar, mokytojas Richard Corrado, teisininkas Frank J. Delaney, arkiv. Robert J. Dwyer, "The National Catholic Register" redaktorius Dale Francis, Mičigano valstijos katalikų konferencijos viešųjų reikalų vedėjas Edward Farhat, piliečių už dorą literatūrą sąjūdžio direktorius Raymond P. Gauer, teisininkas Edward B. Hanify, Detroito katalikių moterų draugijos pirm. ponia C. Bradford Lundy, teisininkas prof. Leonard Manning, "Our Sunday Visitor" redaktorius kun. Albert J. Nevins MM, James L. J. Pie, teisininkas J. F. Schlafly ir teisininkas David J. Young.

Japonijos vyskupai pareiškė, kad jie nenori atsisakyti augančio papročio nekrikščionių japonų tarpe kur jie ateina į katalikišką bažnyčią santuokai, nes tiki kad ji bus pastovi. Nors Santuokos sakramentui priimti reikia, kad priimantieji būtų krikščionys, tačiau Japonijos vyskupai mano, kad dabartinis paprotys priartins japonus prie katalikybės. Todėl jie išleido taisykles, kad nekrikščionys, norintieji susituokti katalikų bažnyčioje, turi būti laisvi vesti, turi pripažinti santuokos šventumą ir nesuardomumą, ir turi būti kunigo šiek tiek pamokyti apie Santuokos sakramento reikšmę.

Vakarietiškojo pasaulio krikščionys baigia pamiršti kančias savo brolių, pavergtų komunistiniuose kraštuose. Šį priekaištą padarė jėzuitų žurnalas "Civilta Cattolica". Viena priežastis, kodėl vakariečiai taip viską pamiršta, esanti krizė vakarų religiniame gyvenime. Prie to labai prisidėjusi ir taikios koegzistencijos su komunizmu politika, kuri atradusi labai puikią dirvą religinėje srityje, pristatydama dabartinį komunizmą kaip nebe tokį žiaurų ir sužmoniškėjusį. Be to labai stiprią propagandą Vakaruose yra išvystę patys komunistai, pabrėždami įvairias diplomatines sutartis, kurias Vati-

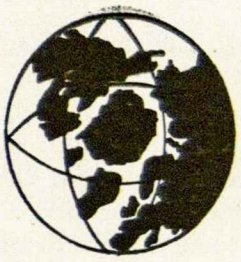

tiniais kraštais. Tos sutartys esą įrodančios, jog krįčionija tuose kraštuose tikrai nepersekiojama. Tačiau tokios sutartys, anto "Civilta Cattolica", leidžia Bendrijai tuose kraštuose tik minimalinę gyvybę palaikyti, o ne religinėje laisvėje gyvuoti. Katalikų Bendrijos vadovybė tylinti apie religinį persekiojimą komunistiniuose kraštuose ne dėl to, kad yra komunistams parsidavusi ar jų nesuprantanti, bet todėl kad bijanti jau ir taip tragišką savo kenčiančiųjų krikščionių padėtį dar pabloginti.

Kaltės paneigimas, anot arkiv. Fulton J. Sheen, esąs vienas iš ypatingai nerimą keliančių ženklų šiuo metu. Kaltė mūsų kultūroje yra praktiškai dingusi. Ją pašalino mūsų laikų psichologija, sociologija ir teisė. Psichologija esą aiškinanti kriminalistams, kad jie nėra nuskaltėliai, o tiktai ligonys; sociologija moko, kad aplinka yra atsakinga už žmogaus veiksmus; o teisė nurodo, kad žmogus negali būti baudžiamas už jokį nusikaltimą, jei prieš nusikaltimo papildymą jis nebuvo tiesiogiai įspėtas, kad už tuos veiksmus bus baudžiamas. Prieš 30 metų Š. Amerikos aplinka buvusi daugumoje krikščioniška ir žmogui buvę lengva būti geru. Dabar krikščionys yra išsijojami, atrenkant kanas yra pasirašęs su komunistik pačius tvirčiausius. Esą labai lengva plaukti pasroviui ir paskenduoliai pavandeniui plaukia, tačiau reikia gyvų žmonių, kurie priešintųsi srovei. Kaip ankstesniais amžiais taip ir dabar pasaulis skyla į dvi dalis: meilės — kuri simbolizuojama maldai sudėtomis rankomis, ir neapykantos — kurios ženklas — sugniaužta kumštis. Arkivyskupo manymu, pats reikšmingiausias ir krikščionijos linkmę apsprendžiąs įvykis buvęs 1968 m. "Humanae Vitae" enciklikos paskelbimas, pasisakant prieš dirbtinius gimimų kontrolės metodus. Šiame erotika persunktame amžiuje tas dokumentas atstovaująs tikrąją gyvybę ir meilę.

Panamos katalikiškas žurnalas pravedė katalikų tarpe anketą. Pasirodo, kad 40 proc. panamiečių katalikų nežino dabartinio popiežiaus vardo, 42 proc. nežino savo vyskupo pavardės ir 50 proc. nėra susitikę savo klebono paskutiniųjų metų laikotarpyje. Apie 75 proc. pareiškė, kad kunigas niekada nėra buvęs jų namuose, nors 94 proc. labai norėtų, kad kunigas pas juos užeitų.

Tik keturios oficialios Eucharistinės Maldos (kanonai) gali būti vartojamos lotynų apeigų Mišiose, o visokia eucharistinių maldų sava kūryba nebuvo ir nėra leistina Mišiose. Tai pranešė Vatikano liturgijos kongregacija visoms tautinėms vyskupų konferencijoms ir liepė pasirūpinti, kad jų teritorijų kunigai nepažeidinėtų šios taisyklės. Eucharistine malda (kanonu) vadinama toji Mišių dalis, kuri prasideda po prefacijos ir baigiasi "Tėve Mūsų" malda. Liturgijos kongregacijos sekretorius arkiv. Annibale Bugnini pareiškė, kad visa eilė neoficialių eucharistinių maldų atsiradę, kai buvo norėta paruošti studijinius modelius liturginei komisijai. Deja, tie studijoms parengtieji eucharistinių maldų modeliai bei jų imitacijos kai kurių kunigų buvo lengvapėdiškai pradėta naudoti Mišiose be jokio Bendrijos leidimo.

Neteisėtoje santuokoje .. gyveną katalikai negali eiti sakramentų (Atgailos ir Eucharistijos), neent būtų pasiryžę gyventi kaip brolis ir sesuo. Tokio pobūdžio laišką doktrinų kongregacijos vardu visiems pasaulio vyskupams išsiuntinėjo tos kongregacijos prefektas kard. Franjo Šeper. Laiške pabrėžiama, kad pradėtosios paskutiniu metu skleisti opinijos, kurios abejoja santuokos nesuardomumu, esančios neteisingos.

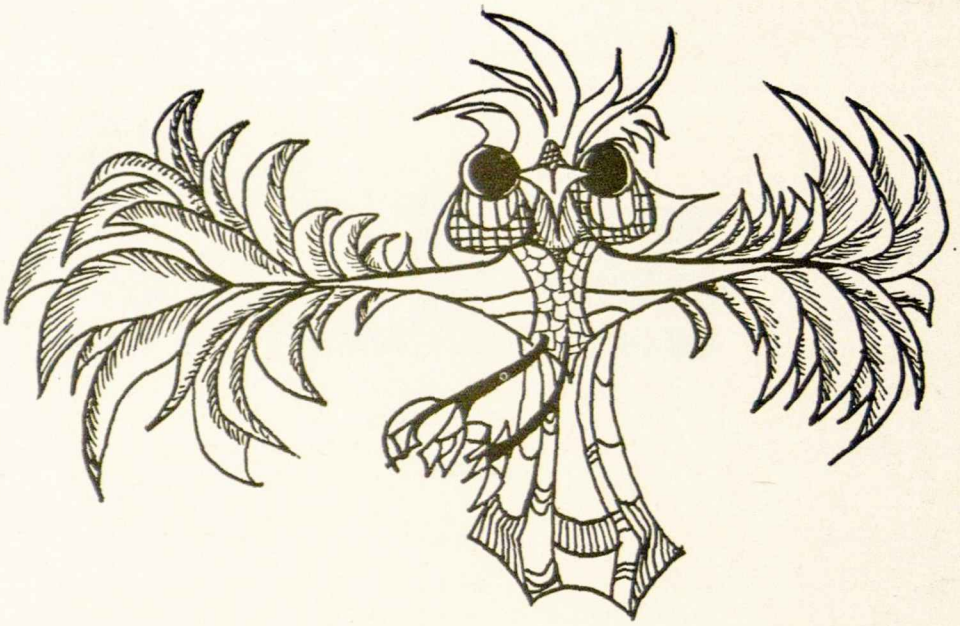

Kun. Eugen Weiler, buvęs Dachau koncentracijos stovyklos kalinys, baigė studiją pradėtą kito kalinio — kun. Emil Thoma, apie tos stovyklos kalinius. Pasirodo, kad stovykloje iš viso buvo kalinta 2,798 dvasiškiai, kurių 94.7 proc. sudarė katalikai kunigai. 66 proc. iš tų katalikų kunigų buvę lenkų tautybės. Vienas iš tuometinių kalinių esąs dabartinis Muencheno augzilijaras vysk. Johannes Neuhaeusler.

Hierarchinės vienybės su Šv. Petro Sostu pareiškimą, kurį padarė Olandijos vyskupai bendrame ganytojiškame laiške, pop. Paulius VI labai užgyrė. Jis pasiuntė jiems laišką, kuriame pabrėžia savo popiežiškąją vietą kaip nepakeičiamą ir išreiškia tiek savo tiek visų vyskupų nepaprastą atsakomybę mokant ir vedant žmoniją teisinguoju keliu. Bendrija esanti universali savo prigimtimi. Kiek ji yra žmogiška — turi žengti su žmonijos istorija ir atspindėti visus žmonijos pasikeitimus, tačiau neužmirština ir jos dieviškoji pusė, kuri turi visus kitimus vertinti Apreiškimo šviesoje ir taisyti bei atsisakyti įtakų, kurios yra žalingos jos antgamtinei misijai.

Mūsų žmogiškoji būtis gimsta, gyvuoja, plėtojasi ir užsibaigia egzistenciniame ir moraliniame santykyje su Dievu, pareiškė pop. Paulius VI. Šv. Petro bazilikoje audiencijos metu. Šios tiesos suvokime slypi visa gyvenimo išmintis, tiesos ieškojimo filosofija ir mūsų likimo teologija. Mes gimstame Dievo kūriniais, nuo Jo esame priklausomi ir, norime ar nenorime, esame Jam atsakingi. Primindamas, kad daugeliui šiandieną nuodėmė nebeturi jokios reikšmės, popiežius pabrėžė savo tikėjimą, kad Dievas jam taip egzistuoja kaip akimi matoma saulė. Dėlto jis esąs įsitikinęs, kad Šventieji Metai yra nepaprastai reikalingi dabar žmogaus tikėjimo į Dievą sustiprinimui. Jis ypatingai pasmerkė žurnalų ir filmų pornografiją ir kvietė visus katalikus, nuodugniai ir sistemingai peržvelgus savo širdis bei sąžines, visu savo gyvenimu grįžtis į Dievą.

Nekatalikams krikščionims teikimas Komunijos katalikų šventovėse yra išimtinis. Tai dabar pakartotinai pabrėžė Vatikano krikščionių vienybės sekretoriatas, primindamas taisykles, kurios buvo išleistos 1972 m. Pačia savo prigimtimi Eucharistija išreiškianti tikėjimo ir bendrijinės vienybės pilnumą, tačiau įvairių denominacijų krikščionys tos vienybės ir tikėjimo bendrumo neturi, todėl Eucharistija negali būti naudojama kaip instrumentas tos bendrijinės vienybės atsiekimui. Komunijos nekatalikai krikščionys pas katalikus gali eiti tik atskirais atvejais, jeigu tiki sakramentus pagal Kat. Bendrijos mokslą, jaučia rimtą eucharistinio maisto reikalą, neturi galimybės prie to Sakramento artintis savo tikybos šventovėje ir savanoriškai prie Eucharistijos katalikų šventovėje prisiartina.

Vatikano ir komunistinės Lenkijos santykių užmezgimo galimybės šiuo metu yra optimistiškos. Vatikane lankėsi Lenkijos užsienio reikalų ministeris Stefan Olszowski ir praleido 50 min. pokalbyje su pop. Paulium VI. Paskui 20 min. kalbėjosi su Vatikano valstybės sekretoriumi kard. Jean Villot ir apie pusantros valandos — su viešųjų Vatikano reikalų tarybos sekretoriumi arkiv. Agostino Casaroli. Arkiv. Casaroli buvo pakviestas ir neužilgo lankysis Varšuvoje, kur, spėjama, tarsis tam tikrų santykių užmezgimu, panašiai kaip su Jugoslavija, kuri yra pasikeitusi nediplomatiniais atstovais su Vatikanu.

Čekoslovakijoje religijos persekiojimas vyksta pilnu tempu. Slovakijoj iš 90 klierikų, numatytų ateinančiais metais šventinti į kunigus, 41 buvo pašauktas į karinę tarnybą, nežiūrint to kad klierikai pagal valdžios įstatymus nešaukiami kariuomenėn. 80 jaunuolių buvo padavę prašymus šiais metais įstoti seminarijon, bet tiktai 20 buvo leista seminarijon priimti. Pasiaiškinta, kad ateity nebūsią pakankamo kunigų pareikalavimo, nors jau dabar 70 parapijų Slovakijoje kunigų neturi. Visai eilei tų, kurie šiais metais buvo įšventinti kunigais, yra uždraus-

ta eiti kunigiškas pareigas ir net atnašauti Mišias.

JAV vyskupų konferencija savo metiniame susirinkime trečią kartą per paskutiniuosius 5 metus atmetė pasiūlymą leisti Komuniją teikti tikintiesiems į rankas. Kadangi šį kartą dar mažiau vyskupų įpasisakė už tokį pasiūlymą nei anksčiau, tai spėjama, kad ateityje tas klausimas nebebus iš viso keliamas. Vyskupai taipgi nustatė plačius pastoralinius rėmus Pirmosios Komunijos ir Atgailos sakramento priėmimui, pagal naujausias Vatikano instrukcijas. Paskutiniąją suvažiavimo dieną visi vyskupai išleido bendrą ganytojišką laišką "Štai tavo motina", kuriame pabrėžia mūsų tikėjimo į Mariją, Dievo Motiną, turtingumą ir skatina pamaldumą į ją.

Sociologinė religingumo studija, kurią pravedė sociologas kun. Andrew Greeley, rodo, kad 26 proc. JAV gyventojų yra turėję vienokių ar kitokių mistinių išgyvenimų kuriuo nors metu. Protestantai dvigubai dažniau nei katalikai yra patyrę tokių mistišku ekstazių. Amerikos airiai, nežiūrint ar jie katalikai ar protestantai, yra labiau linkę į misticizmą nei bet kokia kita etninė grupė JAV.

Kun. Daniel Berrigan, SJ su visa eile kitų asmenų pasirašė protesto raštą puolantį Sovietų Sąjungos pastangas nutildyti režimui prieštaraujančius asmenis. Raštas buvo pasiustas Maskvoje vykstančiam prokomunistiniam Pasaulio Taikingųjų Jėgų Kongresui.

Pirmieji Baltimorės arkivyskupijos negrai kunigai bus įšventinti ateinantį pavasarį. Tai diak. Maurice Blackwell 27 m. ir diak. Donald Sterling 25 m., kurie dabar mokosi ir diakonauja Baltimorės parapijose. Jau nuo 1861 m. arkivyskupijoje darbavosi negrai kunigai, tačiau jie visi būdavo vienuoliai, kurie vyskuppijai nepriklausė. Šiuo metu Baltimorėje yra 30,000 negrų katalikų.

Prie Otavos parlamento rūmų susirinkę tūkstančiai už gyvybę kovojančių demonstrantų padėjo gėles bei vainikus prisiminimui 40,000 praeitais metais nužudytų negimusių kūdikių Kanadoje.

Hipokrato Draugų sąjūdis organizuojasi Ontario provincijoje. Jam priklauso jau eilė gydytojų ir gailestingųjų seserų, besipriešinančių abortams ir kitiems nesąžiningumams medicinoje. Senovės gydytojo Hipokrato vardą jie pasirinko sąmoningai, nes jo priesaikoje, kurią darydavo iki šiol visi gydytojai, sakoma: "ir nepadėsiu moteriai įvykdyti aborto". Jie nori tos priesaikos šventai laikytis.

Pax Romana, katalikų intelektualų ir studentų organizacija, pasmerkė Čilėje kariuomenės įvykdytą perversmą kaip smūgį demokratijai. Raštą pasirašė organizacijos pirmininkas Claude Picard ir studentų pirmininkas Juergen Nikolai.

Arkiv. Ireney, rusų bei ukrainiečių ortodoksų JAV-se galva, pasiuntė laišką prez. Niksonui ryšium su Brežnevo lankymusi Amerikoje. Laiške jis priminė prezidentui tebepersekiojamą ortodoksų Bendriją Sovietų Sąjungoje.

Kun. Josef Pfab, 52 m. amžiaus vokietis redemptoristas, išrinktas naujuoju redemptoristų vienuolijos generolu. Vienuolijai priklauso visame pasaulyje 7,400 narių.

Frederico Alessandrini, Vatikano spaudos viršininkas, rašydamas Vatikano savaitraštyje "L'Osservatore delle Domenica", nusiskundė pasaulietinės spaudos žmonių vienašališka laikysena nukreipta prieš P. Vietnamo prezidentą Nguyen Van Thieu, kai tuo tarpu komunistinė valdžia esanti jų nuolat giriama kaip liberali ir nešanti laisvę žmonėms.

16 JAV karo kapelionų žuvo pietryčių Azijos karuose nuo 1964 m. 2 iš jų — rabinai, 7 — protestantų dvasininkai ir 7 — katalikų kunigai: William J. Barray 43 m. William J. Garrity 43 m., Charles J. Watters 40 m., Michael J. Šuealy 37 m., Vincent R. Capodanno 37 m., Aloysius P. McGonigal 47 m., ir Robert R. Brett 32 m.

Opus Dei vienuolija, kuriai priklauso profesionalai katalikai gyveną pasaulietišką gyvenimą, įšventino iš savo tarpo 51 asmenį kunigu. Naujieji kunigai yra iš 16 tautų, apimančių Amerikos bei Europos kontinentus. Jie visi yra darbavęsi nuo kelerių iki keliasdešimt metų savo profesijose, o šiuo metu kiekvienas dar įsigijęs teologijos, filosofijos ar Bendrijos teisių doktoratą. Ši vienuolija įšventinta kunigais

tik tiek savo narių, kiek jų reikia vienuolijos veiklai. Šiaip jos nariai darbuojasi įvairiuose kraštuose ir įvairiose profesinėse srityse savo pavyzdžiu bei darbu vesdami žmones į Dievą. Tai vienuolijai dabar priklauso 56,000 narių, kurių mažiau nei 2 proc. yra kunigai.

Slovėnijoje, kuri turi 1.5 milijono katalikų, šiuo metu kunigais įšventinti 59 asmenys. Tai nepaprastai didelis skaičius. Daugumas naujųjų kunigų yra kilę iš darbininkų bei ūkininkų šeimų.

Komunistinė valdžia Lenkijoje baigia taip suvaržyti religinį mokymą bei praveda tokią smarkią komunistinę indoktrinaciją vaikų tarpe, kad veda Bendriją į neišvengiamą susikirtimą su valdžia. Lenkijos pirmas kard. Stefan Wyszynski užprotestavo prieš dabar įvedamas naujas taisykles švietime. Religija pagal jas nebeleidžiama dėstyti mokyklose, o komunistinės indoktrinacijos pamokos įvedamos. Tai esą priešinga visiems idealams, kurie vedė ir formavo lenkiškąjį jaunimą per šimtmečius. Kardinolas pabrėžė, kad toks valdžios žingsnis gręso ramybei, tvarkai ir bendradarbiavimui, kurio lenkų tauta šiuo metu labai reikalinga.

Komunistinės Lenkijos valdžia išleido pareiškimą, kad visi nesutarimai su Katalikų Bendrija švietimo srityje jau sutvarkyti. Tačiau Lenkijos vyskupai vėl sukritikavo valdžios švietimo planus, prikišdami, kad tie planai varžo Bendrijos teisę mokyti vaikus tikėjimo. Iki šiol vaikai būdavo mokomi katechizmo tomis valandomis, kurios atlikdavo nuo tiesioginio mokslo mokyklose. Dabar komunistai bando taip įstatymais mokyklos valandas sutvarkyti, kad nebeliktų patogaus laiko kada vaikus katechizuoti. Vyskupai savo bendrame ganytojiškame laiške išsireiškė, kad komunistinė valdžia bandanti įsteigti ateistinį švietimo monopolį.

Jauni žmonės pastebi eilę moralinių trūkumų mūsų bendruomenėje ir nori atstatyti autentiškąsias dorybes, pareiškė pop. Paulius VI kalbėdamas jaunimui. Tokie dalykai kaip tiesa, nuoširdumas, susivaldymas yra nepamainomi žmoniškam gyvenimui. Tačiau, bandydamas juos atstatyti, jaunimas turi surasti dar aukštesnes vertybes dėl kurių ne tiktai verta gyventi, bet ir mirti.

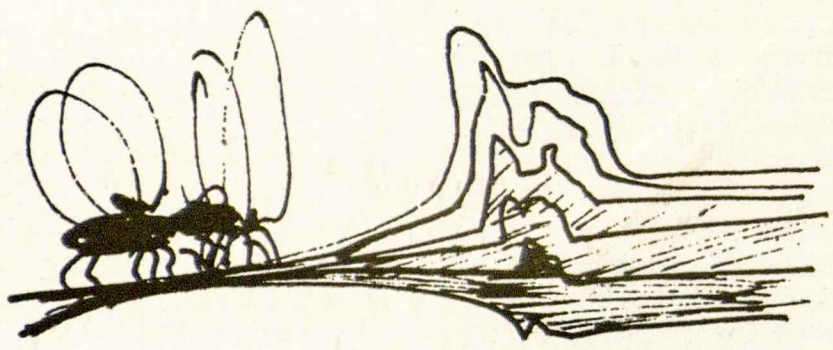

Consortium Perfectae Caritatis, moterų vienuolijų draugija, kuriai priklauso 99 vienuolijos, turėjo savo šeštąjį metinį suvažiavimą Vašingtone. Iškilmingų pamaldų metu, kuriose dalyvavo 8 vyskupai ir 35 kunigai, pamokslą pasakė arkiv. Fulton Sheen. Jis priminė, kad ne tik vienuolijos, bet ir visa Bendrija dabar išgyvena bandymo laikotarpį. Tokie bandymo laikotarpiai Bendrijos istorijoje pasitaiką kas 500 metų. Pirmasis buvęs sąryšy su teologiniais klausimais, antrasis — popiežystės atžvilgiu, trečiasis — Bendrijos narių atžvilgiu, o dabartinysis kilo iš bandymo surasti teisingą santykį su moderniuoju pasauliu. Suvažiavimo tema — pabrėžimas šventumo šiame dešimtmetyje.

Arkiv. Atenagoras, graikų ortodoksų vadovas Anglijoje, pareiškė, kad Pasaulio Bendrijų Taryba esanti praradusi savo dvasinę orientaciją ir perdaug įsivėlusi į politiką. Grynai sociologinės pažiūros užviešpatavo Tarybą, nustumdamos į šalį pažiūras ganytojų, teologų ir tų, kurie šį ekumeninį sąjūdį kūrė. Dabar Taryba esanti užkariauta tų, kurie krikščionybę laiko dar vienu iš eilės socialinių sąjūdžių žmonijos istorijoje. Jie krikščioniškąjį išganymą sutapatina su medžiagine gerove, kurią bando sukurti finansine parama bei pagalba atsilikusiuose kraštuose. Jis įspėjo, kad Ortodoksų Bendriją, kurią jis Pasaulio Bendrijų Taryboje atstovauja, galinti iš Tarybos pasitraukti ir visai nesistebis, kad Katalikų Bendrija suabejojo ar verta į šią Tarybą įstoti. Arkiv. Atenagoras ir kiti ekumenistai yra labai pasipiktinę dabartiniu Tarybos elgesiu. Tarybos pinigai, skiriami kovai su rasine diskriminacija, yra duodami kairiųjų partizanų grupėms kariaujančioms prieš Pietų Afrikos, Rodezijos ir Portugalų Afrikos valdžias.

Anglikonų Bendrijos pasauliečiai ir dvasiškiai išsiskiria savo pažiūromis į galimą susijungimą su kitais krikščioniškais vienetais. Pasauliečiai, užklausti su kuriais krikščionimis turėtų pirmiausia jungtis, atsakė: pirmiausia su kongregacionalistais, paskui baptistais, presbiterininkais ir tik tada su katalikais. Už susijungimą su katalikais iš jų pasisakė 57.85 proc. Iš kitos pusės, anglikonų dvasiškių net 87.7 proc. yra už susijungimą pirmiausia su katalikais ir tiktai 27.7 proc. pasisakė už susijungimą su kongregacionalistais.

Anglikonų ir katalikų tarpe "Sunday Telegraph" laikraštis pravedė apklausinėjimą, iš kurio paaiškėjo, kad: į Dievą tiki 77 proc. anglikonų ir 90 proc. katalikų, o į dangų tiki 52 proc. anglikonų ir 76 proc. katalikų.

Čekoslovakijoje praeitais metais įšventinta 112 kunigų. Tai didžiausias skaičius nuo to laiko kai Čekoslovakiją perėmė komunistai ir dvigubai didesnis ksaičius nei pernai. Nors katalikų priespauda tame krašte didėja, tačiau stojančių į kunigus skaičius nepaprastai auga.

Indijos katalikų vyskupų konferencija bendradarbiauja su Ortodoksų Bendrija ir Indijos Tautine Krikščionių Taryba sudarymui koordinacinio vieneto, kuris atstovautų 15 milijonų Indijos krikščionių.

Japonijoje katalikų 1971 m. buvo 357,478, o 1972 m. — 362,539. Japonijoje yra 21 vyskupas ir 1,907 kunigai, kurių tik 835 yra vietiniai. Virš 281,000 japonų jaunuolių mokosi katalikiškose mokyklose bei universitetuose.

Kanadoje katalikų 1961 m. buvo 8,342.000, o po dešimtmečio — 9,975,000. Pagal valdžios statistikas katalikai Kanadoje per tą laiką paaugo nuo 45.7 proc. iki 46.2 proc. visų Kanados gyventojų. United Church krito nuo 20.1 proc. iki 17.5 proc., o anglikonai — nuo 13.2 proc. iki 11.8 proc. Kitos dvi grupės, kurios per tą laiką šiek tiek paaugo, tai Jehovos liudininkai — nuo 0.4 proc. iki 0.8 proc. ir sekmininkai — nuo 0.8 proc. iki 1 proc. Reikia pastebėti, kad katalikai Kanadoje pagausėjo imigracijos dėka: per tą laikotarpį atvyko daug italų ir portugalų, kurie daugiausia yra katalikai.

Filadelfijos vyskupijoje šiais metais įšventinta 45 asmenys kunigais. Tai rekordinis skaičius. Per paskutiniuosius 20 metų toje vyskupijoje kas metai būdavo įšventinami maždaug 26 kunigai.

P. Amerikos vyskupų konferencija buvo nutarusi finasuoti P. Amerikos Katalikų Bendrijos istorijos leidimą. Viskas vyko puikiai, tačiau po kiek laiko kai kurie veikalo redaktoriai nutarė didesnę veikalo dalį skirti politinei ir socialinei padėčiai nušviesti, palikdami religiją antraeilėje vietoje. Tada visi rimtesni istorikai pareiškė, kad ten rašoma nebe Bendrijos istorija, o marksizmo traktatas ir atsisakė toliau bendradarbiauti. Šiomis dienomis P. Amerikos vyskupų konferencijos sekretorius vysk. Alfonso Trukillo pranešė, kad vyskupai savo paramą minimam veikalui irgi atšaukė ir nebėra už tą veikalą atsakingi, nes veikalo redaktoriai nebendradarbiauja ir nesiskaito su vyskupais.

Afrikoje daug pašaukimų į kunigus priskaičiuojama, tačiau, pasirodo, kad jų vis dar nepakanka ten sparčiai augančiam katalikų skaičiui. 1949 m. Afrikoje buvo 11 milijonų katalikų ir 7,500 kunigų, iš kurių tik 1,080 afrikiečiai. 1971 m. priskaičiuota Afrikoje virš 35 milijonų katalikų, o juos aptarnauja 17,138 kunigai, kurių tik 4,000 yra afrikiečiai.

Du anglikonai klierikai, baigę Oxfordo universitetą, apsigyvens anglų katalikų kolegijoje Romoje ir studijuos jėzuitų vadovaujamame Gregoriaus universitete.

Liuteronų-katalikų pokalbyje padaryta didelė pažanga, tačiau praktinėje srityje viskas vyksta pamažu. Taip pasisakė dr. Paul C. Empie, buvęs Pasaulinės Liuteronų Federacijos JAV komiteto pirmininkas. Jis išreiškė džiaugsmą abiejų Bendrijų draugiškumu, kuris išsklaido nesusipratimus, tačiau apgailestavo, kad tiek katalikai, tiek liuteronai tikintieji dažnai nežino to kas buvo atsiekta pokalbiuose tarp oficialių katalikų ir liuteronų atstovų po II Vat. Santarybos.

Arkiv Angelo Innocent Fernandes iš Delhi, Indijos, vadovavo 5 asmenų delegacijai, kuri lankėsi Maskvoje ir susitiko su Rusijos Ortodoksų Bendrijos vadovaujančiais asmenimis. Jis pareiškė, kad šiame susitikime, kuris jau yra trečias iš eilės, buvo pradėta bendro krikščioniškojo atsakymo šių dienų pasauliui.

Tikėjimo silpnėjimas ir religingumo žlugimas turi tamprų ryšį su pamaldumo į Mariją Dievo Motiną menkėjimu, mano arkiv. Joseph L. Bernardin. Kalbėdamas Fatimos Marijos šventėje jis skatino tikinčiuosius kreiptis į Mariją prašant užtarimo pas savo Sūnų, kad padėtų mums įgyvendinti tai ką Jis mokė. Šeimų pairimas ir abortai esančios aiškios pasėkos Marijos nuvertinimo ir tuo pačiu nuvertinimo Šventosios Šeimos, kurioje Kristus augo ir kuri turėtų būti visų krikščionių pavyzdys. Marija esanti taip intymiai surišta su Kristumi, kad nuvertindami ją — nuvertinam patį Kristų.

Pašto ženklas su palaimintojo Maksimilijono Kolbės atvaizdu išleistas V. Vokietijoje. Kolbe buvo lenkas pranciškonas, kuris savo mirtimi išgelbėjo kitą lenką, didelės šeimos tėvą, nuo mirties Aušvico koncentracijos stovykloje.

450 čekų tremtinių buvo priimti pop. Pauliaus VI audiencijon. Popiežius skatino juos laikytis savo tikėjimo ir kalboje kreipėsi į Čekoslovakijos komunistinę valdžią prašydamas respektuoti katalikų teises Čekoslovakijoj. Šiuo metu ten vyksta smarkus religijos persekiojimas.

Pop. Paulius VI pasiuntė sveikinimo telegramą laisvosios Kinijos prezidentui Čiang Kaišekui jų švenčiamos Tautos Dienos proga. Tą dieną prismenamas sukilimas prieš Manču imperatorių, iššaukęs revoliuciją, kuri paskelbė Kiniją respublika.

Bendrijos rytų apeigų teisių reformavimo komisija jau sudaryta iš 65 asmenų. Komisijos pirmininku paskirtas siro-malabariečių apeigų kard. Joseph Parecattil, o prosekretoriumi — kun. Ivan Zuzek, SJ, buvęs rytų apeigų instituto rektorius. Komisijon nario teisėmis įeina ir arkiv. Mario Brini, rytų apeigų kongregacijos sekretorius.

Trys JAV pasauliečiai katalikai: John Meehan, Peter Sampo ir Francis Boucher pranešė, kad, nusivylę Amerikos katalikiškaisiais universitetais dėl jų moralinio ir intelektualinio nuosmūkio paskutiniuoju metu, steigia naują mokslo įstaigą, Magdalen College, Concord, .N. H. Kolegija pradės veikti 1974 m. rudenį ir pirmaisiais metais bus priimama 40 studentų, o vėliau — daugiau. Pradžioje veiks tiktai humanitarinių mokslų fakultetas. Universiteto tikslas — tradicinių intelektualinių ir moralinių vertybių ugdymas jaunuose žmonėse.

Prancūzų ambasados Kinijoje attachė Yves Boutevin norėjo susituokti su ambasados sekretore Marie-France Lenfant Pekinge. Vienintelė katalikiška šventovė, kurią rado veikiančią, buvo Marijos Nekalto Prasidėjimo katedra, tačiau ir jos kunigai prisipažino, kad yra atsiskyrę nuo Romos ir popiežiaus nepripažįsta.

Kanados katalikų, anglikonų, protestantų ir žydų vadovai pasirašė raštą ragindami Kanados valdžią pasirūpinti šimtais tūkstančių politinių kalinių kankinamų ir žudomų Pietų Vietnamo valdžios. Iš katalikų tą raštą pasirašė Kanados vyskupų

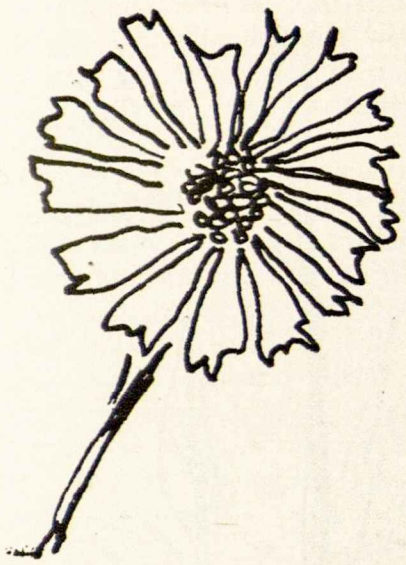

konferencijos pirmininkas vysk. William Power iš Antigonish. Įdomu, kad jie jokių raštų nesirašo apie Šiaurės Vietname persekiojamus bei žudomus jų pačių tikinčiuosius.

X Pasaulio Katalikų Spaudos Kongresas įvyks 1974 m. lapkričio mėn. Buenos Aires, Argentinoje. Tai bus pirmasis šios organizacijos kongresas P. Amerikoje.

Azijos pagrindinė problema esanti ne perdidelis skaičius gyventojų, bet stoka darbo. Tai pareiškė iš Indijos Anglijon atvykęs New Delhi arkivyskupas Angelo Fernandes. Jis pabrėžė, kad visa ekonominė pagalba, kurią Vakarų pasaulis teikia ekonominiai atsilikusiems kraštams, praturtina ne šelpiamuosius, o šelpėjus. Jo manymu, jei toliau būsianti tokia padėtis — Azijoje įsigalės maoizmas.

Škotijos vyskupų konferencijos liturginė komisija ruošia specialią Mišių liturgiją vaikams. Ji būsianti vyskupų konferencijos peržiūrėta ir paskelbta tik tuo atveju, jei Škotijos vyskupai ją aprobuos.

Kodėl kai kurie vaikai

bėga iš namų?

(Simpoziumas)

Kiekvienam tėvui ir motinai nušvinta mintis, kad jų vaikas jau nebėra vaikas. Tačiau su susirūpinimu jie mato, kad jau nebegali jo apsaugoti nuo gyvenimo vėjų ir pavojų. Jau nebegali, lyg kokia saugojanti siena, stovėti tarp jaunuolio ir pasaulio. Ne tik kad negali, bet jis pats juos stumia šalin, veržđamasis į gyvenimą. Iškyla konfliktas. Tėvai nori būti jam reikalingi, o jaunuolio karščiausias noras — kuo greičiau atsikratyt tėvų globos. Tėvai gyvenimą analizuoja remdamiesi faktais, patyrimu, logika. Už namų ribų, su svetimais žmonėmis šios priemonės jiems padeda gyvenimą labai gražiai sutvarkyti. Su savo vaikais, tačiau, šitų priemonių jiems staiga nebeužtenka. Šeimos santykiuose logika subyra, atsimušusi į vaiko troškimų sieną, nes logika yra šalta ir bejausmė. Ji širdies tikrai nesušildo. Vaikai tėvų protavimą tuojau apverčia aukštyn kojom. Tėvai vaikams nori mokslo, visuomeninės padėties, medžiaginio saugumo, o vaikai ieško jausminio ir fizinio padirginimo (angliškai sakytume "excitement"), populiarumo drauguose, ir neribotos laisvės savo elgesyje. Tėvų intencijos yra geriausios, bet kaip padėti, kada tos pagalbos vaikai nenori? Kaip patarti, kada patarimus jie vadina priekabėm? Ir kaip būti vaiko draugu, kada jis tėvą ar motiną laiko beveik savo priešu? Tad ir keliamas klausimas: ar tėvai ir vaikai gali gyventi drauge taikoje, gerbdami ir mylėdami vieni kitus?

Yra daug jaunuolių, kurie su tėvų žinia ir pritarimu išvyksta į kitą miestą, kitą universitetą, ar išeina iš namų, kada jau pastoviai dirba ir nori pradėti savo nuosavą gyvenimą. Tai natūralus procesas jauno žmogaus kelyje. Tačiau mums rūpi atvejai, kada jaunuolis palieka namus dėl konfliktų su tėvais, ar neigiamai paveiktas aplinkos už šeimos ribų, arba manydamas, kad be šeimos galės lengviau išspręsti savo vidinius konfliktus. Amerikoje pastaruoju metu taip iš namų pabėgo ketvirtis *milijono* jaunuolių. Maždaug 100,000 buvo policijos surasti ir grąžinti. Kitų likimas nežinomas.

Ar maištavimas ir išėjimas iš namų jauname amžiuje yra grynai aplinkos išdava, susidėjusios sąlygos, ar gal tai yra kokia nors prigimta charakterio savybė?

Atsakymą buvo paprašyta duoti ses. Teresė. Ji yra įsigijusi bakalauro laipsnį anglų literatūroje, padariusi magistrą psichologijos srityje Ottawos universitete, o taipgi studijavusi muziką.

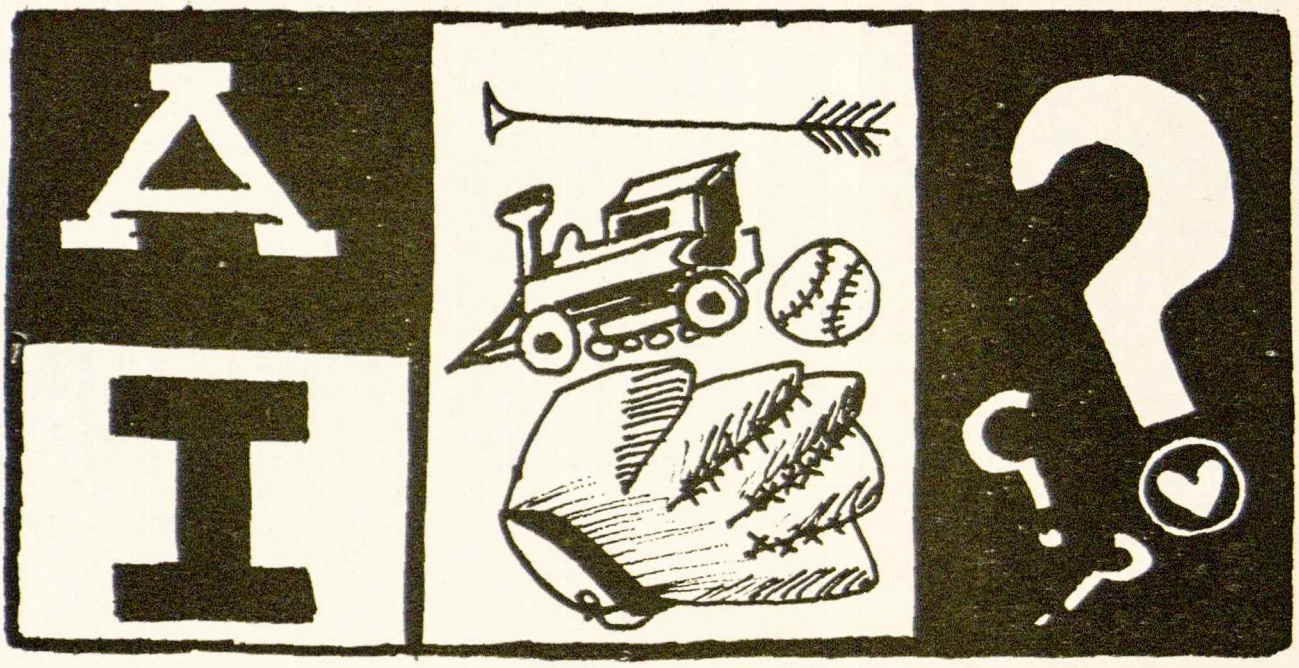

Ses. Teresė. Vaikas beveik nepastebimai pereina į jaunuolio laikotarpį. Šių fizinių, psichologinių ir socialinių pasikeitimų išdava yra, kad naujos idėjos, nauji interesai, nauji pergyvenimai, naujos patirtys ir naujos jėgos pasireiškia. Kalbėkime apie laikotarpį tarp 13 ir 16 metų, nors tai įvairuoja pagal atskirą inidividą. Per šį laikotarpį formuojasi idealai, charakteris išryškėja ir ateities kelias yra nustatomas. Šiame laikotarpyje labiausiai reikia įsijautimo, supratimo ir išmintingo vadovavimo, kad jaunuolis atsiektų tą savęs apvaldymą ir savarankiškumą, kuris jį įgalina užimti tinkamą vietą suaugusių pasaulyje.

Dabar pažiūrėkime į keletą charakteringų šio laikotarpio apraiškų ir problemų. Mes negalime jų vadinti pagrindinėmis priežastimis dėl kurių vaikas norėtų pabėgti iš namų, bet, susidėjusios su kitais sunkumais, jos prie to prisideda. Daug yra padaryta tyrinėjimų sąryšy su jaunuolio fiziniu augimu, kūno pasikeitimais. Kadangi tarp 12 ir 16 metų amžiaus jaunuolio augimas būna gan staigus ir nelygus, jaunuolis dažnai išgyvena savo negrakštumą ir nedailumą, kurie būna susigėdinimo ir net kančios priežastimi. Kai kurie psichologai yra tos nuomonės, kad tai kyla labiau iš emocinės įtampos, kada atkreipiamas kitų dėmesys į jų išorę. Atsiranda kritikos baimė, fizinio netinkamumo jausmas ir net kartais gilus pasipriešinimas tiems, kurie atkreipia į tai dėmesį. Iš tikrųjų būna pasikeitimų beveik kiekvienos kūno dalies dydyje ir funkcionavime. Pavyzdžiui, balso pasikeitimas, ypač berniukui, sudaro labai daug įtampos ir nemalonumo tame amžiuje. Taip pat glandų veikimas žymiai pasikeičia, lytiniai bruožai pasirodo ir ryškėja, ir ypač alyvos ir prakaito glandų veikimo padidėjimas yra didelio išgyvenimo priežastis. Daug kam atsiranda spuogučių ant veido, kyla reikalas naudoti visokią kosmetiką, kvepalus. Pastebima, kad jaunuolis ar jaunuolė staiga labai daug laiko praleidžia prieš veidrodį, kai niekad anksčiau taip nebuvo, o tėvai ką nors dėl to pasako. Vėliau glandų veikimas stabilizuojasi ir augimas išsibalansuoja, o asmuo su laiku pripranta prie šių brendimo apraiškų ir net kartais jomis džiaugiasi. Bet, jei pačių išgyvenimų pradžioje yra iš suaugusių, ypač iš tėvų, sulaukiama kritikos ar net pašaipos, problemos ir neigiami jausmai didėja. Kyla noras kartais šalintis iš tokios aplinkos, kad nebūtų tos įtampos ir tų nemalonumų.

Šiam laikotarpy intelektualinis augimas irgi yra žymus ir stiprus. Jis reiškiasi di-

desniu pajėgumu protauti, spręsti, atlikti sunkesnius uždavinius. Stiprėja percepcija — objektyvios tikrovės suvokimas. Ypač didėja pojūtinis jautrumas. Labai jautriai reaguojama į aplinką. Sustiprėjusios vaizduotės dėka kyla noras rašyti eilėraščius, reikštis muzikoj, literatūroj, mene. Pirmą kartą gyvenime taipgi mėgstama kalbėti superlatyvais. Pavyzdžiui jaunuolis sakys, kad 50,000 žmonių jį matė, o ten gal buvo 10 žmonių. Svajonės dažnai užima realybės vietą, ypač jei ta realybė yra sunkiai pakeliama ir reikalaujanti didesnių pastangų. Svajonėse sukuriamos nebūtos situacijos, kur jaunuolis yra meilės ir pagyrimo objektas. Vaizduotė gali būti teigiama priemonė, jeigu ji laikoma realistinėj kontrolėj. Tačiau, jeigu ji tampa nuolatine bėgle nuo nemalonios realybės, susidėjus dar kitoms aplinkybėms, jaunuolis gali padaryti sprendimą visai pasišalinti nuo tos sunkios realybės.

Ryškiausias aspektas jaunuolio brendime yra emocinis. Jis išplaukia iš sustiprėjusio glandų veikimo, stipriai besireiškiančių nuotaikų, konfliktų, noro savarankiškai pasireikšti, kai tuo tarpu neturima patirties. Kadangi platėja interesų ir pajėgumo skalė, jaunuolis atsiveria savo aplinkai. Dėl patirties stokos ir socialinio šlifo trūkumo, dažnai kyla stiprus nepajėgumo jausmas: norisi šalintis nuo suaugusių kritikos ir teismo, ir bendrauti su sau lygiai, kurie yra toj pačioj padėty ir panašiai išgyvena. Bet ir jie dažnai būna konflikto priežastimi, nes jų kritika stipri ir kartais net žiauri. Iš to didelio jautrumo jaunuolis interpretuoja kitų kritiką kaip kėsinimąsi į jo asmenybę, kuri šiuo metu yra nepaprastai trapi. Kai kurie tampa labai nedrąsūs, nori pasitraukti ir nieku nesidalinti su kitais šeimos nariais. Kiti priešingai, tampa perdėtai agresyvūs, maištauja. Tai daroma beveik nesąmoningai, sakyčiau, kad tik išsaugot savo braškantį jausmų pasaulį nuo sugriuvimo.

Tie tėvai, kurie pajėgia įsijausti į šiuos gilius ir tikrai realius jaunuolio išgyvenimus, tai perduos savo žodžiais ir elgesiu. Tie, kurie nepajėgia įsijausti, nesąmoningai jaunuolį atstumia, savotiškai pasmerkia ir verčia pasitraukti, užsidaryti maždaug kaip trapią gėlę prieš jos švelnius žiedus draskantį vėją. Kartais pamirštama, kad, nors jaunuolio kūnas išaugęs ir atrodo subrendimui mažai ko betrūksta, jo vidus yra chaotiškas minčių, jausmų ir išgyvenimų mišinys. Reikia įsijautimo, supratimo, drausmės. Ypač savęs disciplinos reikia iš suaugusių pusės, kad jaunuolis matytų jų pasaulio prasmę ir norėtų į jį įsijausti.

Šiame laikotarpy tur būt stipriausiai išryškėja veržimasis į nepriklausomumą. Normalus yra šis stiprus noras atsikratyti vaikiška priklausomybe ir, man atrodo reikia pabrėžti, kad, jei šiam laikotarpy tai nėra atsiekiama, asmenybė gali likti nepajėgi prisiimti atsakomybę vėliau, pasilikdama nuolat priklausoma nuo kitų paramos ir aprobavimo. Nors jaunuolis gyvena po tėvų autoritetu, jam reikia pamažu iš jo išsilaisvinti, prisiimti vis didėjančią atsakomybę už savo elgesį. Tai nereiškia, kad jis turi maištauti. Iš tikrųjų dauguma jaunuolių nori tokio santykio su tėvais, kuris leistų patirti jų meilę, bet nereikalautų vaikiško priklausomumo. Kadangi vienos kartos socialiniai papročiai skiriasi nuo kitos, jaunuolio naujų interesų nesupratimas nuolat veda prie konflikto šeimoj. Tėvai, kurie sprendžia savo vaikų problemas tik savo patirties šviesoje, gali būti linkę neduot pakankamo savarankiškumo kada reikia. Tada, vietoj palaipsniui įsigijęs savęs kontrolę, vaikas prieina prie to, kad turi jėga atsiplėšti. Jis tuo staigiu atsiplėšimu pažeidžia savo galimybę pamažu ir tinkamai išsibalansuoti kituose atvejuose. Jo stiprus jausminis išgyvenimas taip pat reiškiasi nekantrumu su vyresniais. Jį dažnai girdim sakant, kad tėvai yra atsilikę, o tėvams jis tampa padauža ir kvailiu.

Kai kurios studijos rodo, kad daugelis jaunuolių į save žiūri kaip į subrendusius,

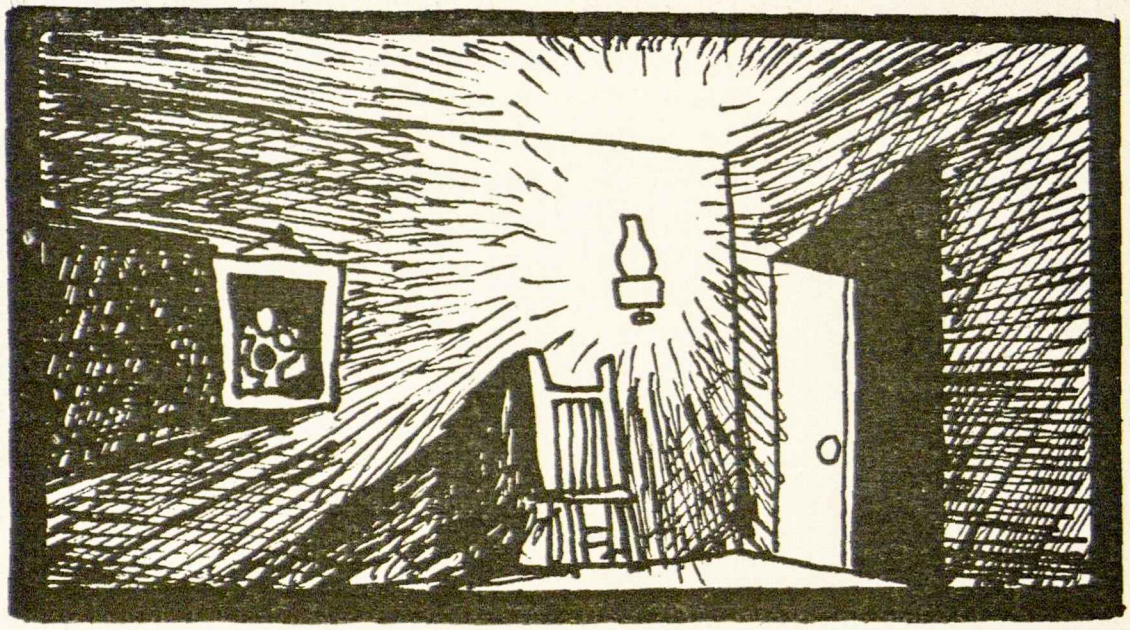

pajėgiančius tvarkyti save ir savo reikalus. Užtai jie tur būt drįsta iš namų pabėgti ir kurti savo gyvenimą kitur. Tačiau greit pasirodo, kad jie nori suaugusiųjų privilegijų, o nepajėgia nešti jų atsakomybių. Konfliktai tarp tėvų ir jaunuolių dažniausiai kyla dėl visos eilės priežasčių (aš manau, kad tos priežastys čia bus diskutuojamos), bet, galima sakyti, mergaitės turi daugiau konfliktų su tėvais negu berniukai. Įvairios studijos parodo, kad berniukai įsigyja savimi pasitikėjimą greičiau negu mergaitės, nežiūrint to fakto, kad išsilavinimo ir nepriklausomumo įsigijimo procesas yra labai komplikuotas ir jiems. Jaunuoliai veržiasi į nepriklausomumą, jų akys atsiveria realiam pasauliui, ir jų vaizduotų sukuria naujus, idealius laimės ir pasisekimo pasaulius. Visos šios apraiškos yra stiprios ir veiksmingos. Jei mylinčio ir tinkamai juos vedančio suaugusio dėka jų svajonės ir idealizmas kristalizuojasi realioj dabarty, jie be didelės tragedijos pereis šį laikotarpį. Bet jei konfliktai nepakeliami, jie jausis priversti priešintis ir net šalintis nuo tokios nepakeliamos aplinkos.

Atsakant tiesiai į klausimą, maištavimas ir išėjimas iš namų jauname amžiuje priklauso didele dalimi nuo vaiko charakterio. Kai kurie vaikai yra labiau linkę pasitraukti ir tylėti, o kai kurie — maištauti ir viešai rodyti savo prieštaravimą. Aktyvesnieji greičiau sueina į konfliktą su tėvais ir tas juos greičiau priveda prie išvados, pavyzdžiui, kad reikia išeiti iš namų. Bet ir aplinka daug ką reiškia. Aš manau, kad aplinka mažiau turi įtakos tiems, kurie yra smarkesnio būdo. Pasyvesnieji daugiau leidžiasi aplinkos valdomi.

Kaip jaunuolį veikia šeimos atmosfera, narių tarpusavio santykiai, o ypatingai tėvo ir motinos tarpusavio santykiai?

Į klausimą atsako p. Irena Gotceitaitė-Ehlers. Ji yra studijavusi filosofiją Toronto universitete ir padariusi šioje srityje magistro laipsnį.

Irena Gotceitaitė- Ehlers: Man į šitą klausimą atsakyti tiksliai yra sunku, beveik neįmanoma, nes kiek yra šeimų, tiek yra skirtingų šeimos atmosferų. Kiekviena šeimos celė — vyras ir žmona — yra nepakartojama. Kadangi reikalinga tokį klausimą bendrinti, kažkaip pasijunti žmogus nepaprastai menkas, nes tas bendrinimas įneša savotišką banalumą. O vis dėlto aš turiu tą klausimą atsakyti. Žinoma, kad tarpusavio santykiai ir bendra šeimos atmosfera vaikus gali taip paveikti, kad jie išeis iš namų. Bet tai yra teisin-

ga gal būt tik kai kuriais atvejais. Šiais laikais yra gana charakteringa, ypatingai stebint kanadiečių šeimas, tikros žmogiškos meilės stoka vaikams. Mes turime tėvus kartais, kurie nepaprastai gražiai tarp savęs sugyvena: kartu plaukioja, kartu draugus lanko, kartu slidinėja, bet savo vaikams visą laiką sako: "Jūs nesimaišykite. Bėkite televizijos pažiūrėt. EIKITE PAS DRAUGUS. Tik jūs eikite". Ir vaikas, žinoma, užauga tėvų beveik neturėdamas. Jam yra labai lengva tėvus palikti. To tėvai ir nusipelnė. Reiškia, harmoningas vyro ir moters santykis šeimoje — ne viskas.

Taip pat, kur yra šeima suirusi, kur vyras su žmona praleidžia visą savo energiją vienas kitą kapodami, irgi nėra laiko kada natūraliai savo vaikais rūpintis.

Pats svarbiausias faktorius, man atrodo, mūsų gyvenime — tai religijos susilpnėjimas ir net jos, sakyčiau, gėdinimasis. Kada mes neturime šeimoj vieno bendro koordinatoriaus, kada aš negaliu vaikams pasakyti, kad ne tiktai tu turi klausyti ir laikytis tos tiesos arba to principo, bet ir aš ir tavo tėvas — yra blogai. Mes visi esam pajungti aukštesnei tiesai. Ta tiesa yra virš mūsų.

Nepaslaptis, kad mūsų laikais, mūsų generacijoj buvo nemada — ypatingai intelektualiniuose sluoksniuose nemandagu — kalbėt apie Dievą: "Nekalbėkime, tai kažkas intymaus, negražu... nedera..." Ir mes apsipratom su ta mąstysena. Dabar antroji stadija — "Meskim akmenį, kur galim, į tėvus". Tėvų niekinimas yra mada. Jis teka visomis upėmis ir visais upeliais. Per visus šaltinius mes gaunam tėvų niekinimą. Ir tie vaikai, kurie televizijos programas be kontrolės žiūri, kurie yra auka visokių reklamos karalių, apsimetusių geriausiais jaunuolio draugais su tikslu tą jaunuolį iščiulpti, išeikvoti — būtinai nori įrodyti, kad tėvų niekinimas kyla iš pačių tėvų kaltės. Žinoma, mes tėvai turime kalčių labai daug, ir mano vaikai dažnai juokiasi iš manęs: "Mamyte, tu pati sau prieštarauji: vakar sakei vienaip, o šiandien — kitaip". Kai aš būnu pavargusi, tai aš nesu tokia, kokia turėčiau būti. Tėvai nėra tobuli, bet jų meilė padengia daug kalčių. Visgi kada vaikai atsiskiria nuo tėvų ir šitą meilę paniekina, tai yra kažkas šėtoniško. Tas šėtoniškumas šiais laikais yra mada. Ir tame šeimos gyvenime, tame tarpusavio santykyje, esame to šėtoniškumo nepaprastai paliesti. Ir čia, laisvajame pasaulyje, tėvams nė kiek nelengviau vaikus auginti kaip Lietuvoj, marksizmo įtakoj. Neseniai perskaičiau Nietzshės "Also sprach Zarathustra" knygą, kur Zarathustra kalbasi su velniu ir gauna iš jo patarimus. Tai tikras šių dienų vaizdas, nors ta knyga buvo parašyta prieš šimtą metų. Tuo laiku jos niekas *nenorėjo* spausdinti, nes ji eina prieš žmoniškumą — žmogų nori išvaduoti iš žmoniškumo. Mes šiais laikais gi tuo jau gyvename. Mes apsipratome. Anksčiau mes kentėdavom dėl to, o dabar — "Nu tai kas, kad čia dabar divorsas, tai kas, kad čia abortas bus... tai kas čia tokio?" Jau mes tą nuodėmę pakenčiame. Tai ką kalbėti tiems mūsų vaikams? Yra nepaprastai sunku augti. Ir aš manau, kad tą akmenį reikia nukreipti tikrai į kitą kryptį, bet ne į šeimą. Šeima nėra kalta.

Jeigu mes vaiką pradedam traktuot po meilės priedanga, kaip savo nuosavybę, su didele egoizmo doze, kas dažniausia būna, ar tas neprisideda prie galutinio skilimo tarp vaikų ir tėvų?

Tas pats žodis "vaikas kaip nuosavybė" gali būti dvejopai suprastas. "Vaikas kaip nuosavybė" gali išreikšti vaiko sudaiktinimą: "Aš pasakiau ir daryk! Aš pasakiau — studijuok tą ir tą! Aš čia tave padėjau ir tu taip darysi!" Tai yra žmogaus kaip asmens paniekinimas. Taip daryti tėvai negali. Jeigu vaikas iš tokių tėvų namų išeina — teisingai pasielgia. Niekas su žmogum kaip su daiktu elgtis neturi teisės. Bet yra ir kitas aspektas. Tai

Kodėl

yra nuosavybės pergyvenimas kaip "tai kas yra mano": vaikas kaip nuosavybė, kaip "mano". Taip, jis yra mano. Šių laikų dvasia mėgina kaip nors atskirti tėvus nuo vaikų. "Vaikai, nepasidarykit savo tėvų nuosavybe!"

Yra vienas eksperimentas padarytas Ontario Science Centre su pelėmis. Pelėms buvo leista daugintis. Buvo pridėta daug maisto ir jos dauginosi kiek jos norėjo. Buvo įdomu, kad pelės susiskirstė į grupes: į aukštesnį luomą ir žemesnį luomą. Kilo tarp jų riaušės, bet dėl to pelės neišnyko. Paskui jos pasiekė vieną ypatingą laipsnį: motinos — pelės nebenorėjo daugiau rūpintis savo vaikais-peliukais, o pastaroji generacija nebenorėjo daugiau gimtdyti ir visos pelės išmirė. Reiškia, tas momentas kada tėvai — pelės ar žmonės (nes mes turim panašumo su gyvulių pasauliu), — nebepergyvena vaiko kaip savo nuosavybės, kaip "tai kas mano", kas man brangiausia, kam aš gyvenu, tada visas gyvenimas pradeda rodyti išsigimimo žymes. Negalime vaiką laikyti daiktine savo nuosavybe, bet vaiką kaip "tai kas yra mano" mes turime pabrėžti. Ir vaikas, man atrodo, neišeis iš namų, jeigu tikrai jaučia, kad tėvas, motina jį labai myli, juo labai rūpinasi. Žinoma, jis gali išeit aplinkos veikiamas, bet ne dėl tėvų kaltės.

Ar tuo labai norėjimu vaikui gero tėvai kartais nepersistengia?

Kartais tėvai neturi realistinio žvilgsnio į savo vaikus. Jeigu tą vaiką labai mes verčiame: "Tu, vaikeli, būk daktaras. Tu vaikeli mokykis", žinoma, tai yra gero norėjimas, bet reikalinga vaikus pažinti tokius, kokie jie yra. Aš auginu keturis vaikus ir žinau, kad vienas jau tikrai nebus intelektualas, nes jam labai sunku dvasiniu pasauliu domėtis ir gyventi. Aš galvoju: "Tegul jis bus stalius, tegul jis bus tuo kuo jisai nori būti". Bet aš noriu, kad jis užaugtų doras žmogus. Tai yra vienas iš svarbiausių mano rūpesčių. Iš kitos pusės tas "labai norėjimas" kažkaip vis tiek vaikus gal būt veda tam tikra teigiama kryptim. Pavyzdžiui, kad ir tas mūsų Vincas Kudirka: tėvai jį norėjo išleisti į kunigus. Reiškia, siekė ko nors ypatingo iš to sūnaus padaryti. Kai sūnus sugrįžo ir pasakė, kad jis nestudijuos ir kunigu nebus, tai tėvas, iš to noro labai jį kunigu padaryti, taip supyko, kad turėjo rankoj kirvį ir sako: "Aš tave užmušiu!", o sūnus sako: "Užmušk!" Ačiū Dievui, tėvas Vinco Kudirkos neužmušė ir mes jojo dvasios lobiais pasinaudojom. Aš noriu pasakyti, kad tas "labai norėjimas" vaikui ką nors duoti, tas tikėjimasis iš jo, kad jis bus kuo nors, yra pozityvus dalykas. Mes visi, kai gimnazijoj buvom, vis galvojom, kad kažin kuo pasidarysim užaugę. Nepasidarėm, bet vis tiek mus tai kažkaip pastūmėjo į priekį.

(Bus daugiau)

KUN. K. ŽITKUS

XI IŠTIESTOS RANKOS PRIKALTOS

Jau ištiestos rankos, kurios visą žemę
Su meile švelniai apkabinti norėjo.
Minia štai atėjo, bet širdys aptemę,
Jos trokšta prikalti rankas Atpirkėjo.

Ir Viešpats pakluso, nė žodžio netaręs.
Ir pervėrė dieviškus sąnarius vinys...
Jos pervėrė kojas, rankas geradares,
Nes savojo Dievo žmogus nepažino.

Suteik mano dvasiai šviesos, Visagali,
Kad paslaptį meilės Tavosios pažinčiau,
Kad Tovo — ne savo — aš vykdyčiau valią,
Kad nuodėme niekad Tavęs nekankinčiau.

GIESMĖ:

Žaizdos Jo tegul kankina,
Kryžius te mane svaigina,
Lai alpstu Sūnaus krauju.

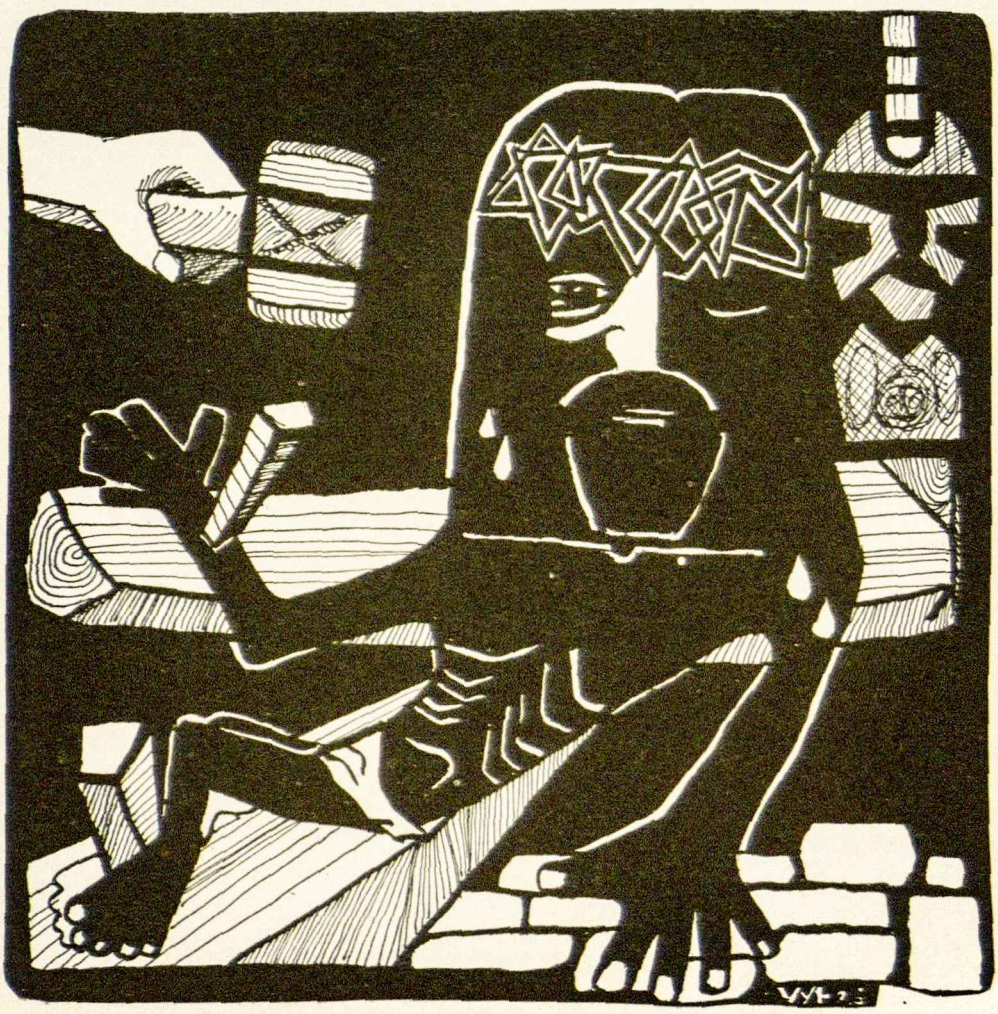

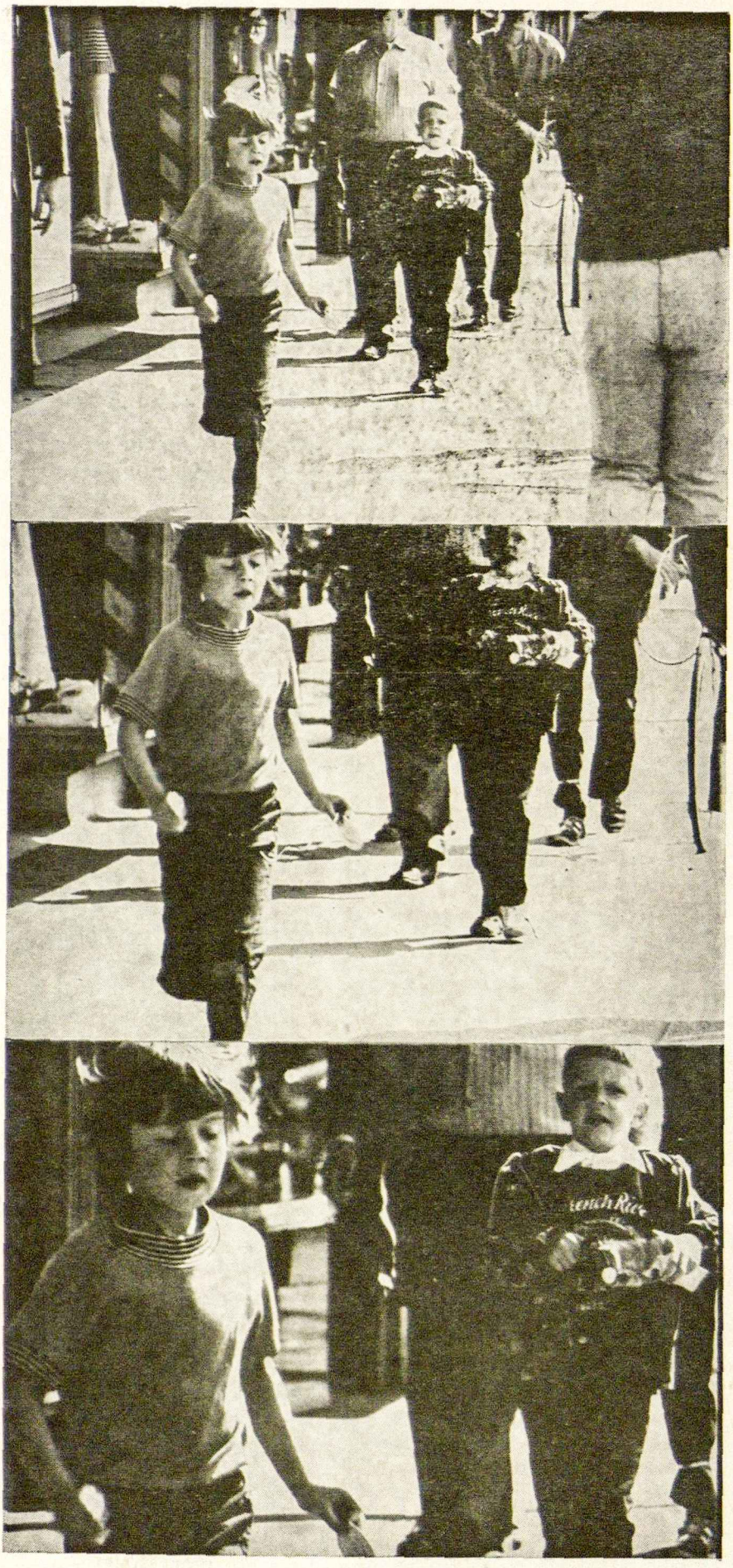

Emilija

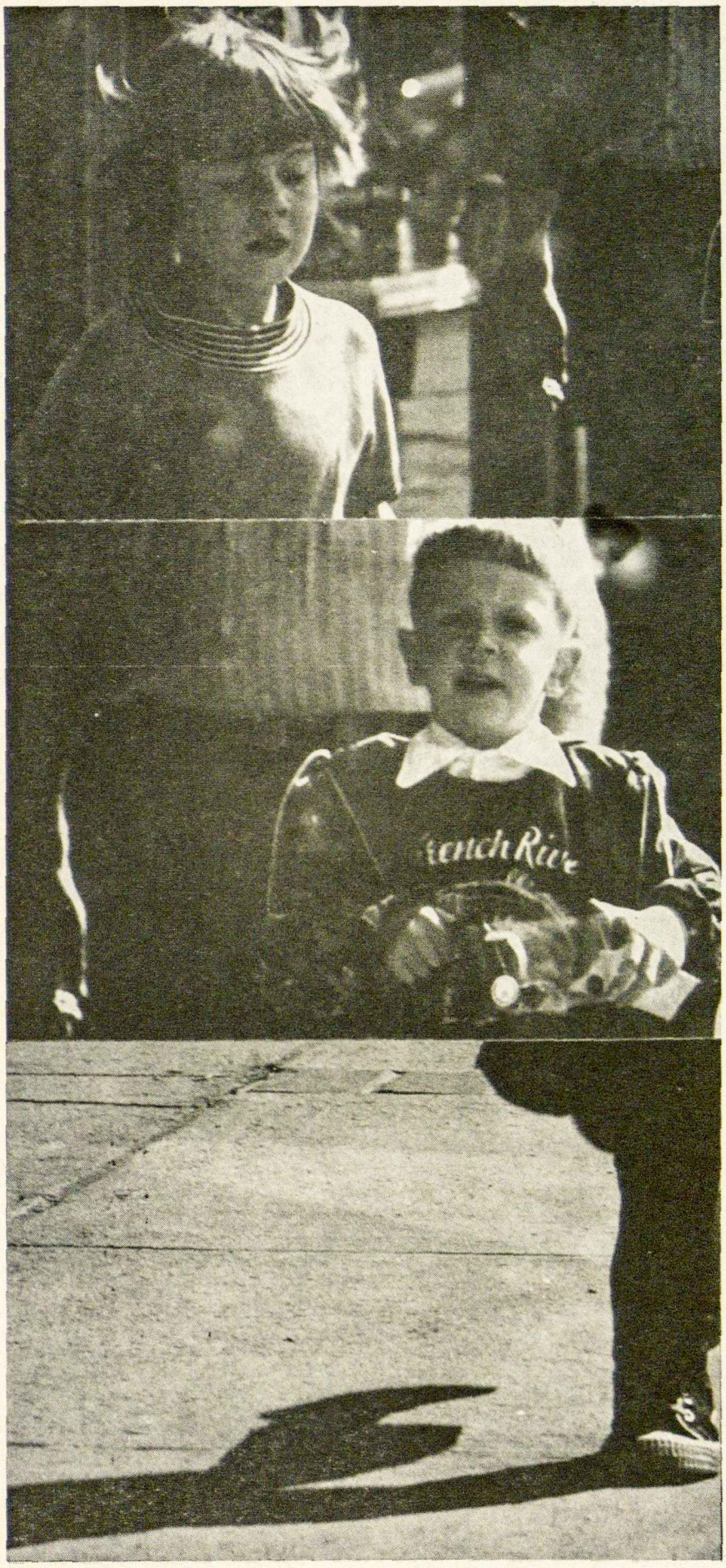

AR ATEIS?

Rytmetinės pievos
Žybčioja žiedais
Rūkas siurbias žemėn
Ar ateis?
Spalvos aksominės
Saulėje užkais
Ir rasos lašeliai
Žiedų jūroj žais
Ar ateis?
Laukeliai gėlėti
Išskėstais delnais
Berkit sidabrėlį
Juokitės žiedais
Jis ateis!

1972

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO

SAULEI

Tu išsklaidai nakties gilius sapnus
Ir sugrąžini mus žemėn lyg apvogtus

Ar negana, kad atneši dienas kaitrias
Pilko prakaito, audrų pilnas?

Ar negana tau tos didybės
Tviskančios, tuščios puikybės?

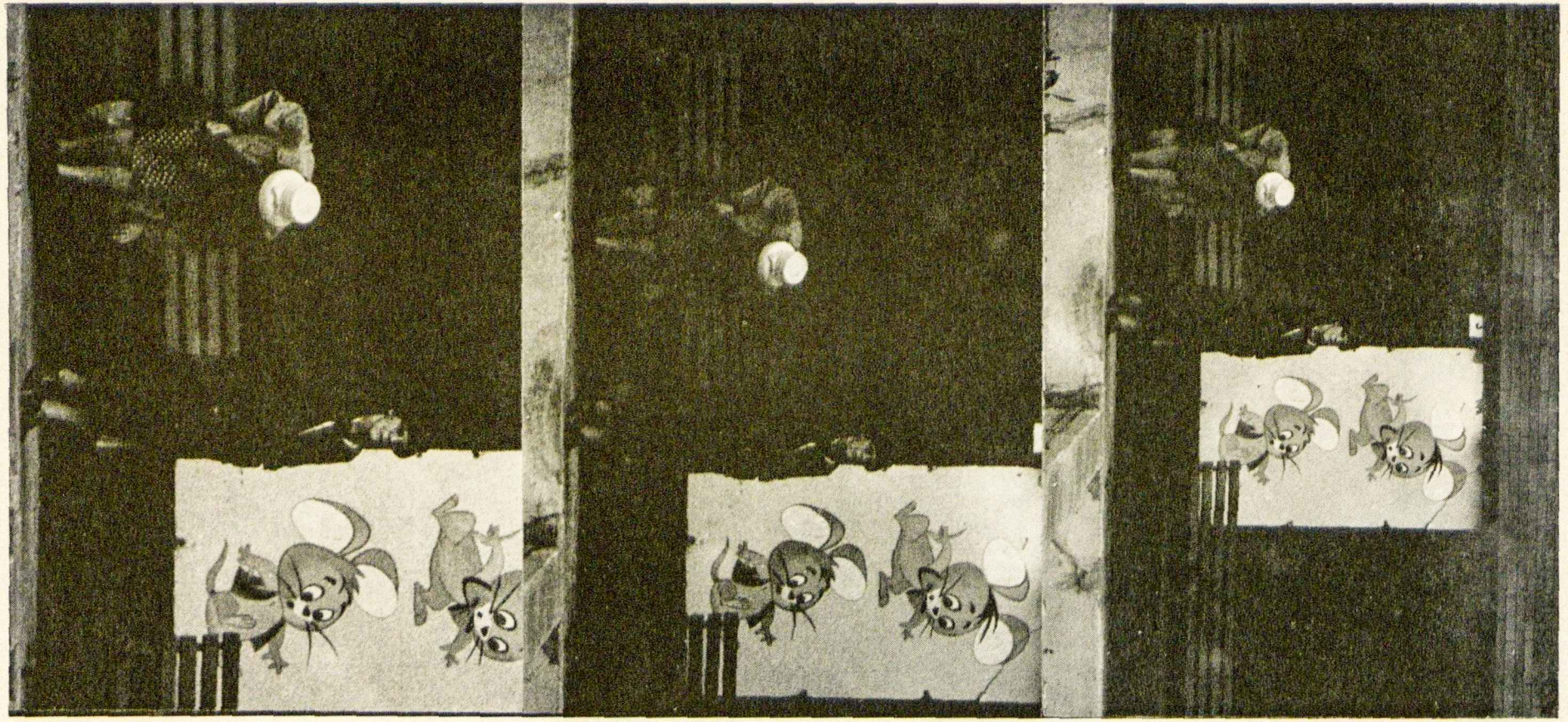

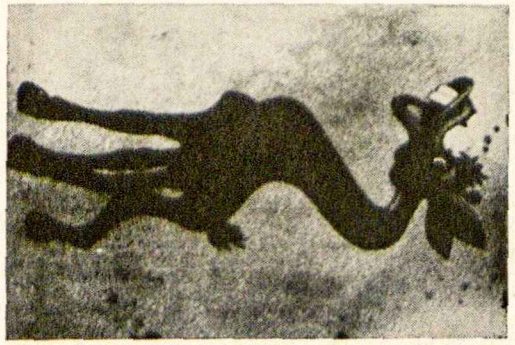

Saule,
Atėjai gi nekviesta!
Dar atėmei sapnuotą laimę

1972

ir ramios nakties žvaigždes.

Kur "Mona Lisa" originalas

Garsiojo Leonardo da Vinci paveikslo "Mona Lisa" yra pasaulyje bent keli egzemplioriai. Kuris iš tų egzempliorių yra originalas — gal niekas nė nežino ir nesužinos.

Torontiškis dienraštis "The Globe and Mail", sausio mėn 19 d. (1973) laidoj paskelbė tos kontroversijos santrauką, kurią čia atpasakoju.

Esą, kai kurie žmonių, ligi šiol tvirtinę beturį "Mona Lisos" paveikslo originalą, šiomis dienomis susilaukę didelio smūgio. Tas smūgis — buvęs Lordo Kenneth Clark, geriausiai žinomo Anglijos meno istoriko, pareiškimas, kuriame jis patvirtinęs, jog "Mona Lisos" originalas — kabąs Louvre muziejuje.

Oficialūs asmenys šiame Paryžiaus muziejuje niekad ir nėra suabejoję, kad garsusis Leonardo da Vinci kūrinio originalas — randąs savo vietą pas juos. Tačiau, esą, nuolat pasigirstų balsų, lenktyniaujančių savo teigimais su paryžietiškais tvirtinimais. Jis tai padarė per televiziją, didelį pasisekimą turėjusioj programos serijoj pavadintoj "Civilization". Minėtoji televizijos programa išleista atskiru leidiniu 1973 m. sausio 18 d.).

Kiekvieni 30-šimt metų ar kiek daugiau arba mažiau — meno kolektoriai sujundą teigti, jog iš jų — vienas ar kitas (arba net eilė jų!) beturį "Mona Lisa" originalą. Lordo Clark žodžiais tariant, tai esama tikros teigimų epidemijos...

— Aš tikiu, — Lordas Clark pabrėžė, — jog nebūsiu traukiamas teismo atsakomybėn, jeigu pasakysiu, kad tamsiai žalias objektas, kabąs beveik nematomoje vietoje Louvre, yra originalusis paveikslas, tapytas Leonardo da Vinci". Tas paveikslas turįs nesugriaunamus įrodymus ir reikšmingai aiškią metriką.

Rivalinių originalo besisavintojų tarpe yra Lordas Brownlow, vienas iš Didž. Britanijos turtingiausių lordų. Praeitų metų spalio mėn. jis patvirtino, jog "Mona Lisos" originalas — jo šeimos nuosavybė. Jis esąs jų dinastinėj šeimoj jau 200 metų. Dabartiniu metu jis kabąs raudonam braižybos kambaryje, jo poilsio namuose, Cranthame, Anglijoj. Šis 73 m. amžiaus lordas, aptaręs save kaip "ne iš tų vyrų, kurie savo patalpose laikytų fikciją"... nurodo, jog Da Vinci nutapęs du ar daugiau tos pačios versijos paveikslų. Tai buvę XVI amžiuje. Tada pas dailininkus buvę nieko nepaprasto taip daryti...

Jis jokiu būdu nediskredituoja "Mona Lisa" paveikslo kabančio ir Louvre, pilnai sutikdamas, jog abu paveikslai — esą tikri: "Aš negalėčiau pasakyti ar manasis buvo pirma nutapytas, ar tas, kuris kabo Louvre..."

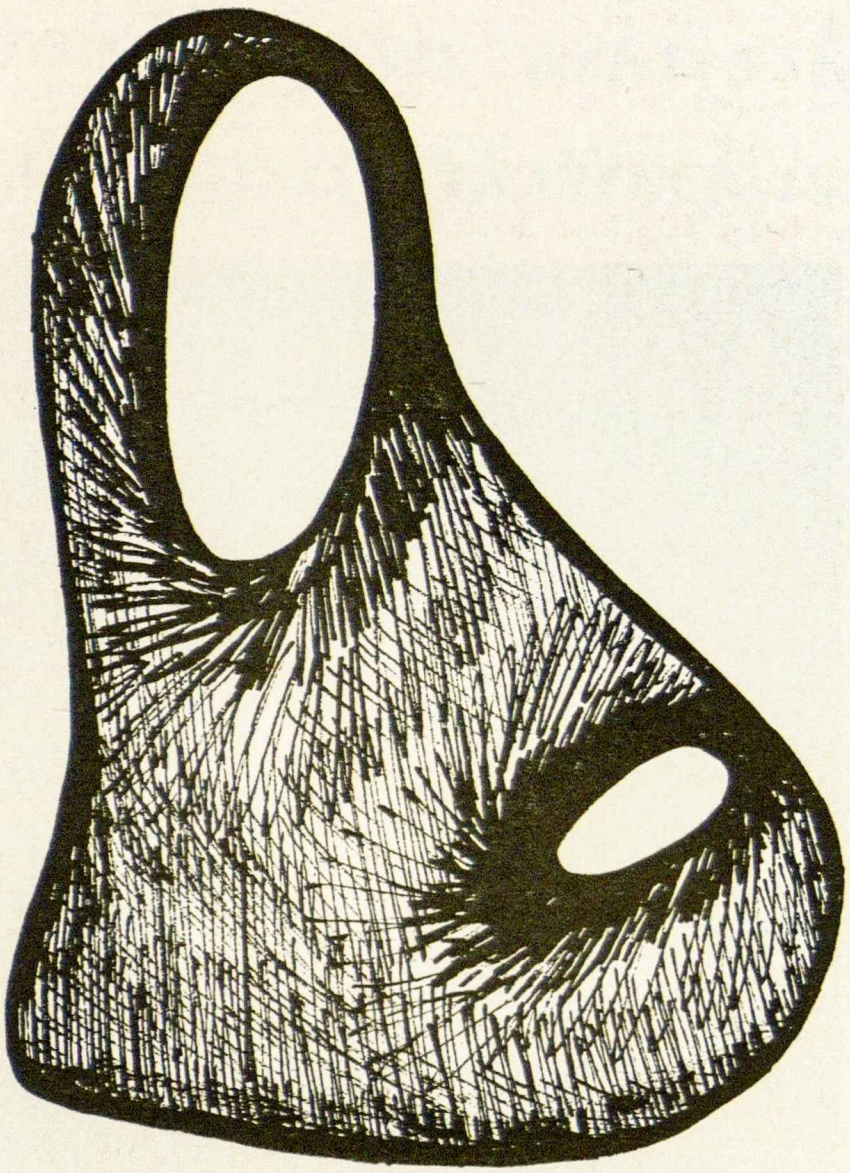

Dr. Henry Pulitzer, Vienoj gimęs Londono meno prekybininkas, taip pat prileidžia, jog da Vinci nutapęs dvi paveikslo versijas. Jis tačiau sakosi vieną iš tų versijų pats nupirkęs 1962 m. Taigi...

Dar vienas teigėjas tvirtina, jog "Mona Lisa" (originalas) bekabąs Madride.

Lordas Clark gi teigia, kad "Mona Lisa" paveikslas buvęs pripažintas garsenybe vos tik jį užbaigus. Tik po to — daugelis kopijų buvę padaryta. Dėl tam tikrų priežasčių — daugelis kopijų atkilę ir į nemažą skaičių anglų namų. Vienok, esą, kopijos — esančios kopijos. Tik vienas—vienintelis paveikslas — esąs originalas. Jį nupirkęs Karalius Pranciškus I apie 1500-tuosius metus ir pakabinęs Louvre.

Pr. Alšėnas

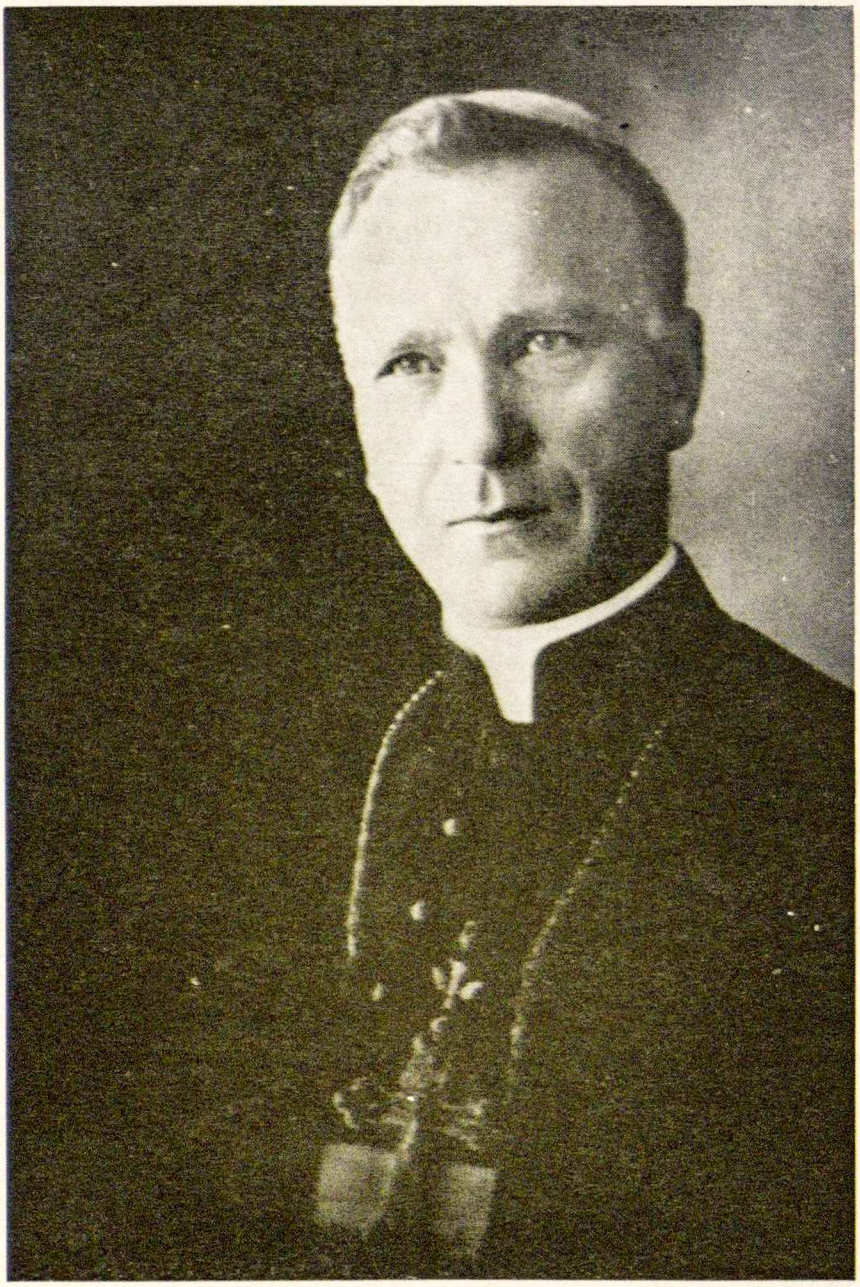

Arkivyskupas Juozapas Skvireckas

Nepamirštamasis arkivyskupas Juozapas Skvireckas

Lietuviai moksleiviai ateitininkai negali pamiršti vieno iš didžiausių lietuvių tautos vadų — Kauno arkivyskupo mtropolito Juozapo Skvirecko, kuris pirmasis išvertė visą Šventąjį Raštą į lietuvių kalbą. Per daugelį metų Lietuvos jaunimas šeimose, mokyklose ir bažnyčiose girdėjo Dievo Žodį gimtąja kalba tik arkivyskupo Juozapo Skvirecko dėka. Šių dienų moksleiviui ateitininkui gal ir sunku suprasti, kad seniau kitaip buvo. Dievo Žodis buvo skelbiamas svetimomis kalbomis, nes pilno Švento Rašto vertimo lietuviai neturėjo. Nuo 1599 metų iki 1816 metų, tai yra per 217 metų, lietuviai katalikai tegalėjo naudotis tik kanauninko Mykalojaus Daukšos ir jėzuito kunigo Konstantino Širvydo Evangelijų ištraukų vertimais ir jų aiškinimais. 1816 metais Lietuvos katalikai susilaukė visų 27-ių Naujojo Testamento knygų vertimo, kurį paruošė Žemaičių vyskupas Juozapas Arnulpas Giedraitis. Bet Švento Rašto Senasis Testamentas turintis 45 knygas, Lietuvos Katalikam ir besimokančiam jaunimui buvo neprieinamas, išskyrus 1869 metais pasirodžiusia vyskupo Motiejaus Valančiaus išversta Psalmių knygą. Visos 45 Senojo Testamento knygos lietuviškai pasirodė tik Lietuvos Nepriklausomybės laikais. Jas visas į lietuvių kalbą išvertė ir spaudai parengė kaip tik Kauno arkivyskupas Juozapas Skvireckas.

Ateitininkai labai brangina Šventą Raštą. Reikia gerbti ir mylėti taip pat ir jo vertėją į lietuvių kalbą. Šiemet yra gera proga geriau jį pažinti pagerbti, nes sukanka lygiai šimtas metų nuo jo gimimo.

Šimtas metų jaunam žmogui yra neįsivaizduojamai ilgas laikotarpis. Kas iš moksleivių ateitininkų žino, kas įvyko prieš šimtą metų? Juk tai senų senovė. O tačiau istorijai tai — tik trumpas laikotarpis. Tad pasukime laikrodį atgal šimtą metų ir pažvelgkime kaip tada gyventa, kaip didiems darbams rengėsi to meto jaunimas ir būsimasis Švento Rašto vertėjas Juozapas Skvireckas.

Juozapas Skvireckas gimė 1873 metais, rugsėjo 20 dieną Lietuvoje, Pumpėnų parapijoje, Rimkūnų kaime. Jo tėvai buvo neturtingi. Turėjo vos tris hektarus žemės ir paveldėtą puodų gamybos krosnį, kurioje degdavo iš molio nužiestus puodus, uzbonus ir lėkštes. Tai nebuvo indų fabrikas mūsų laikų prasme, bet primityvus puodų gaminimas, kuris, nuvežus indus į turgų ir pardavus, padėjo išlaikyti gausią šeimą. Kaip žinoma, Juozapas Skvireckas turėjo keturis brolius ir dvi seseris. Šeimai, turinčiai tiek daug vaikų, prieš šimtą metų Lietuvoje nebuvo lengvas gyvenimas. Nebuvo tada nei automobilių, nei radijo, nei televizijos nei kitų dabar taip kasdieninių dalykų. Neturtingų šeimų vaikams gyvenimas buvo dar sunkesnis, nes nebuvo tada lietuviškų vaikų darželių, pradžios mokyklų; nebuvo knygų ir vadovėlių lietuvių kalba. Lietuvą tada valdė rusų caras ir jo patvarkymu Lietuvoje nebuvo leidžiama spausdinti knygas lietuvių kalba. Taigi ir Juozapo Skvirecko vaikystė buvo labai varginga. Kai tik kiek paaugo, turėjo jis ir žąsis ir avis ir kitus gyvulius ganyti ir, kiek jėgos leido, padėti ūkyje ir puodų žiedime. Kaip dabar, taip ir tada tėvai betgi norėjo savo vaikus ko nors geresnio išmokyti, nors vargas ir neturtas tam kliudė. Juozapo Skvirecko tėvas Vincentas mokėjo ir skai-

tyti ir rašyti. Taigi jis pats pradėjo mokyti ir savo Juozuką. Kadangi lietuviškų elementorių ir kitų vadovėlių tada nebuvo, tai skaityti mokėsi iš maldaknygės ir Švento Rašto Evangelijų. Tas gal ir įkvėpė Juozukui didelę Švento Rašto meilę. Gavus mokslo pradžią, kilo dar didesnis noras mokytis. Rimkūnų kaime mokyklos nebuvo, tai tėvai nutarė leisti į rusišką mokyklą esančią Smilgiuose už penkių kilometrų. Kadangi tokiam mažam Juozukui vaikščioti į mokyklą buvo per toli, tai jis buvo apgyvendintas tenai pas vieną šeimininkę, pas kurią gyveno ir rusas mokytojas Leonovas. Nekoks tai buvo mokytojas, mėgdavo išgerti, bet savo darbą mėgo. Jei kuris vaikas neišmokdavo pamokos dažnai gaudavo mušti liniuote per delną ir buvo smarkiai baramas. Mažajam Juozukui to neteko paragauti, nes jis jau buvo pramokytas. Mokytojas, pastebėjęs jo gabumus, nutarė metų laike parengti jį egzaminams. Mat tada nebuvo nustatytas mokyklos lankymo metų skaičius, o viską spręsdavo mokytojas. Juozukas čia išmoko rusiškai skaityti ir rašyti, matematikos ir kiek kitų dalykų. Gera jo atmintis lengvai nugalėjo visas sunkenybes ir jis buvo laikomas geriausiu mokiniu. Tačiau vieną kartą ir jam teko nukentėti. Rusų valdžios patvarkymu mokyklose turėjo būti giedamas rusų himnas, kurio vaikai nemokėjo. Mokytojas pradėjo tada klausinėti kiekvieną mokinį atskirai ir nemokančius už bausmę klupdyti prie sienos. Ir Juozukas Skvireckas pateko jų eilėn...

Smilgių mokykloje buvo dėstomos ir tikybos pamokos, bet tik du ar tris kartus metuose atvažiuodavo kunigas iš Krinčino ir klausinėdavo katekizmo bei poterių. Nedaug kas juos mokėjo tada lietuviškai ir dėl to kunigas nebuvo patenkintas. Pilnesnį religijos kursą mokiniai tada išeidavo pas savo tėvus, pažįstamas tetas ar Lietuvoje taip vadinamas "davatkas" — tai yra pamaldžias moterėles, kurios labai mylėdavo bažnyčią. Juozapas Skvireckas religijos mokėsi pas savo tetą Marijoną Parvalkų kaime. Čia jis turėjo išmokti visą katekizmą ir kitas maldas iš maldaknygės. Teta Marijona parengė jį ir pirmajai išpažinčiai ir šventajai Komunijai. Taip parengti, vaikai prieš pirmosios Komunijos iškilmes buvo egzaminuojami parapijos kunigų. Juozukas, nors ir viską mokėjo, tačiau labai bijojo tų egzaminų. Ar pavyks juos išlaikyti ir ar kunigas leis jam eiti išpažinties ir pirmosios komunijos? Tačiau viskas baigėsi laimingai ir Juozapas, nors ir drebėdams, vis tik džiaugėsi atlikęs išpažintį ir išpažinęs visas savo vaikiškas nuodėmėles. Pirmosios Komunijos diena buvo jam didžiausia šventė, kurios per visą gyvenimą negalėjo pamiršti.

Daug didelės baimės Juozapui Skvireckui teko išgyventi ir baigiant Smilgių mokyklą. Reikalingam mokyklos baigimo pažymėjimui gauti visi gabesnieji mokiniai, gerai išėję mokyklos kursą, buvo siunčiami egzaminam į Biržų apskrities miestą. Čia egzaminavo speciali komisija, kurios vaikai labai bijojo. Iš visų apskrities valsčių nustatyta dieną pajudėjo eilės vežimų (nes automobilių ir traukinių tenai niekas nežinojo) su kandidatais į egzaminus. Ir Juozapas Skvireckas pirmą kartą pajudėjo taip tolimai, gal daugiau negu 30 kilometrų, kelionei. Iki tol pažinęs tik Rimkūnus ir Smilgius, staiga pamatė naujus akiračius. Viskas jam buvo nauja ir nežinoma. Ir štai, po keletos valandų kelionės, jis išvyksta į "didelį" miestą — Biržus, kunigaikščių Radvilų miestą. Čia tiek daug namų, tokia graži bažnyčia, tiek žmonių ir triukšmo. Biržai guli kaip tik prie didelio ežero, kurio krante tada dar buvo matomi gerai išlikę kunigaikščių Radvilų pilies griuvėsiai.

Atvykus į Biržus ir apsistojus vienoje smuklėje — "karčiamoje", pirmiausiai eita ieškoti tos baisiosios egzaminų vietos, nusipirkta porą lapų egzaminų diktantam

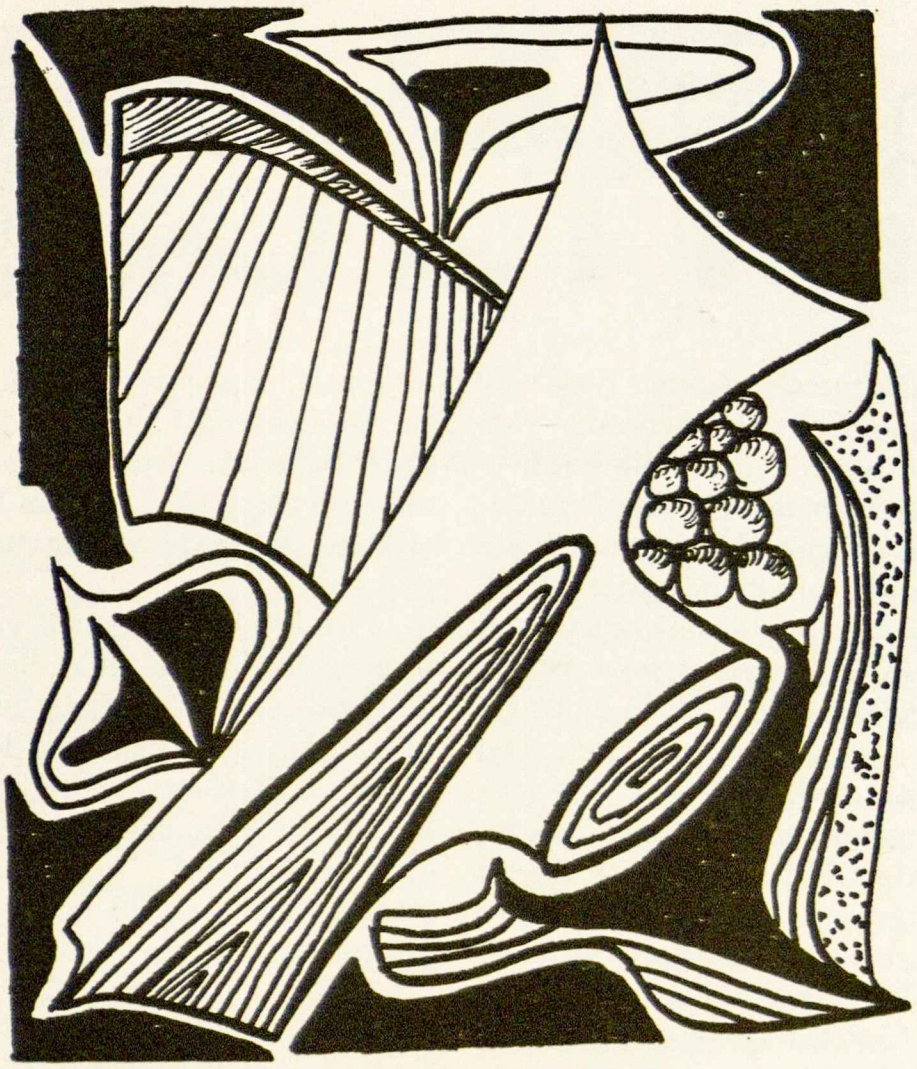

rašyti ir apsirūpinta kitais dalykais. Egzaminai turėjo būti vienoje Biržų mokykloje, kur kelioliką kandidatų turėjo egzaminuoti nepažįstami mokytojai. Mokinių buvo iš įvairių Biržų apskrities mokyklų, taigi įtampa didelė. Tačiau, kaip sako žemaičių patarlė, "iš didelio debesio — mažas lietus". Po ilgo laukimo pasirodė egzaminatoriai ir padiktavo trumpą diktantą rusų kalba. Patikrinus darbus ir ištaisius klaidas, egzaminai ir buvo baigti. Lengvai atsiduso moksleiviai. Direktorius pats įteikė atitinkamus pažymėjimus, kad pradžios mokykla jau baigta ir jie galį vykti namo. Patenkinti ir džiaugdamiesi moksleiviai su entuziazmu išsiskirstė į savo gimtines, didžiuodamies savo mokslais draugų tarpe. O tada nedaug tebuvo žmonių, kurie buvo baigę net pradžios mokyklą. Dabar kiti laikai ir visi moksleiviai kitaip išgyvena savo rūpesčius. Tačiau kiekvienas žino, kad mokykla yra pasirengimo židinys ateities gyvenimui. Mokytis — reiškia pasirengti pilnutiniam gyvenimui ir savo pašaukimui. Veik prieš šimtą metų tai gerai suprato ir mažasis Juozapas Skvireckas, kurio laukė taip didi ateitis, taip gausūs darbai ir taip svarbūs uždaviniai. Jis to dar nežinojo, bet grįžo namo su vis didėjančiu noru, dar daugiau mokytis.

Jei mieliem moksleiviam ateitininkam bus įdomu, pabandysime vėliau nušviesti Juozapo Skvirecko tolimesnį studijų kelią. Minėdami jo gimimo šimto metų sukaktį, ugdykime savo širdyse aukštų idealų siekimus ir atitinkamai renkimės ateities darbam.

Mons. Kl. Razminas,
buvęs arkivyskupo Juozapo Skvirecko
sekretorius

50 METŲ SKAMBĖJIMO

Praėjusiais metais suėjo lygiai 50 metų nuo pirmojo "Šv. Pranciškaus Varpelio" numerio pasirodymo. Kaip iš pavadinimo matyti, žurnalas yra Šv. Pranciškaus Asyžiečio dvasios skleidėjas, o jį leidžia ir redaguoja lietuviai tėvai pranciškonai. Šis žurnalas savo vaikystės kelią pradėjo 1923 m. Lietuvoje ir buvo įsteigtas tėvų pranciškonų tretininkų iniciatyva. Pirmuosius tris numerius redagavo pasaulietis kunigas P. Rūškys, o nuo ketvirto nuemio redagavimą perėmė T. Jeronimas Pečkaitis OFM. Žurnalas labai tampriai suaugo su lietuvių pranciškonų gyvenimu bei darbu Lietuvoje ir buvo jų atsiekimų veidrodis bei darbų skatintojas ir šauklys. Todėl ir pats pavadinimas "Varpelis" labai tiko, nes išreiškė tą nuolatinį Šv. Pranciškaus jaunatviškos dvasios skambesį. Po T. Pečkaičio OFM mirties, Lietuvoje iki komunistų pirmosios okupacijos "Šv. Pranciškaus Varpelį" redagavo visa eilė tėvų pranciškonų: Pranciškus Bizauskas (1925 - 28), Rokas Kužauskas (1928), Augustinas Dirvelė (1929), Aloyzas Janušaitis (1930-32), Benediktas Bagdonas (1932-34), Augustinas Dirvelė (1934-39), Justinas Vaškys (1940).

Kilus II pasauliniam karui ir rusams užėmus Lietuvą, šis žurnalas, kaip ir visa kita katalikiškoji spauda, buvo komunistų sustabdytas, pranciškonų vienuolynai atimti ir vienuoliai iš jų išvaryti. Pranciškonų vadovybė, pramatydama sunkias dienas ir galimą lietuvių pranciškonų sunaikinimą, tuojau į Vakarus pasiuntė T. Justiną Vaškį OFM su kitais dviem pranciškonais kunigais bei 14 klierikų. Jie turėjo susijungti su Italijoje studijuojančiais lietuviais pranciškonais ir, eventualiai nuvykę į JAV, ruoštis Lietuvos pranciškonų sužlugdytos provincijos atstatymui.

Pirmiausia į JAV atvyko T. Vaškys ir pradėjo dairytis kaip čia įsikūrus. Nebuvo tai lengvas dalykas karo metu. Reikėjo ryšių su Amerikos lietuviais ir jų paramos. Ryšiams užmegzti ir palaikyti, atrodė, tinkamiausias įrankis "Šv. Pranciškaus Varpelis". Taigi, 1942 m. sausio mėnesį (lygiai po 18 mėnesių petraukos) šis žurnalas atgijo Amerikos kontinente. Iki 1947 m. jį redagavo T. Vaškys, o paskui: T. Leonardas Andriekus (1947-52) T. Modestas Stepaitis (1952-58), T. Benediktas Bagdonas (1958-61), T. Modestas Stepaitis (1961-62), o po jo mirties — T. Viktoras Gidžiūnas, buvęs ateitininkų Federacijos dvasios vadas, kuris šį žurnalą dedaguoja ir dabar.

Pradžioje "Varpelis" buvo skirtas tretininkams (pasauliečiams, kurie priklauso Šv. Pranciškaus trečiajam ordinui), vėliau — Lietuvos darbininkijai, ūkininkams, o Amerikoje — kaip religinio ir patriotinio turinio žurnalas, skiriamas visiems lietuviams.

Šia nepaprasta auksinio jubiliejaus proga tenka "Šv. Pranciškaus Varpeliui" palinkėti ilgiausių metų, kad, nenuilstamai skambėjęs tremties nedalioje, vėl suskambėtų nepriklausomoje Lietuvoje, nešdamas giedrią Šv. Pranciškaus dvasią naujoms lietuviškoms kartoms .

JS

KALBOS SKILTIS

VERSTINIAI POSAKIAI

Kaip yra verstinių žodžių (loan translations), apie kuriuos buvo kalbama praeitame **Ateities** numery, taip yra ir verstinių posakių, tai yra, posakių, kurie žodis žodin atitinka kurios kitos kalbos posakį. Pavyzdžiui, posakis **kelti klausimą** pažodžiui atitinka anglų kalbos posakį **to raise a question** arba vokišką posakį **die Frage erheben. Kyla Klausimas** pažodžiui atitinka anglišką posakį **question arises** arba vokišką **es erhebt sich die Frage. Pasiekti tikslą** atitinka **to achieve one's object, to attain one's end,** vok. **das Ziel erreichen. imtis atsakomybės — to assume the responsibility; atidaryti susirinkimą — to open a meeting; pažeisti įstatymą — to violate the law; padaryti išvadą — to draw a conclusion; padaryti nutarimą — to make a decision; kreipti dėmesį —to pay attention; įtempti santykiai — strained relations; nutraukti santykius — to break the relations; teikti paramą — to give the support** ir t. t.

Šitokius posakius, pažodžiui atitinkančius ir kitų kalbų posakius, vartoja ne vien lietuvių, bet ir kitos kalbos. Jie laikomi lyg tarptautiniais posakiais ir dėl to tinkamais bendrinei kalbai.

Tačiau kartais vartojami pažodžiui išversti posakiai, kurie mūsų kalbai netinka, kurių negalima vadinti tarptautiniais posakiais, nes jie žinomi tik vienoje kurioje kalboje. Pavyzdžiui toks nevartotinas posakis yra **pagauti šaltį.** Jis išverstas pažodžiui iš anglų kalbos **to catch cold** ir tėra žinomas tik toje kalboje. Todėl tas posakis lietuvių kalboje nevartotinas. Jo vietoj reikia sakyti **gauti slogą** ar **turėti slogą.** Panašiai negeras posakis yra ir **sukelti pinigus, sukelti lėšas,** kuris išverstas pažodžiui iš anglų kalbos **to raise money.** Taisyklingas posakis būtų **surinkti pinigus, sutelkti lėšas.** Būtų juokinga, jei kas išverstų posakį **to win the upper hand — laimėti viršutinę ranką** (vietoj: **laimėti persvarą**) arba **to hit the bull's eye** — pataikyti jaučiui į akį (vietoj: **pataikyti į taikinį**). Tokius posakius reikia versti ne pažodžiui, o atsižvelgiant į jų prasmę.

Dėl tos priežasties nevykusiais posakiais laikome ir — **tas ima laiko** (it takes time). Jo vietoj tinka — **tam reikia laiko.** Negeras posakis: **jam nedarė skirtumo,** į kurį postą kandidatuoti. Reikia: **jam nebuvo skirtumo (jam buvo vis tiek),** į kurį postą kandidatuoti. **Nėra klausimo,** kad kuba vėl bus laisva (Reikia: **nėra abejonės,** kad Kuba...) **Negali būti klausimo** apie greitą sprendimą (Reikia: **negali būti kalbos** apie...). Rytai ir Vakarai turi **spręsti savo skirtumus** (differences) prie konferencijos stalo (Reikia, turi **spręsti savo nesutarimus**...). Mūsų, kaip amerikiečių, **atsakomybė** (responsibility) yra ieškoti priemonių (Reikia: mūsų **pareiga** yra ieškoti...).

SAO PAULO

Turėti arti savęs, dar gyvųjų tarpe, pirmųjų mūsų organizacijos laikų vieną iš kūrėjų, yra didelė privilegija. Ją turi Sao Paulo ateitininkai: tai dr. Eliziejus Draugelis. Jo vardu ir Sao Paulo ateitininkų kuopa pavadinta.

Velykų popietę būrelis kuopos narių nuvyko tą garbingą ateitininką aplankyti. Neseniai jam buvo suėję 85 metai amžiaus. Jau porą kartų paskutiniu metu sunkokai sirgo, tad labai džiaugėmės radę jį geroj ir tvirtoj nuotaikoj. Sudainavom keletą linksmų sutartinių, tarpais rimtesnių dainų ir sugiedojome ateitininkų bei Lietuvos himnus. Vietoj pastangų, kurias deda kiti, norėdami sužinoti apie savo organizacijos istoriją iš "Ateitininkų Vadovo", mes visokiais klausimais apipuolėme dr. Draugelį, norėdami iš gyvo įvykių liudininko sužinoti pirmuosius ateitininkijos laikus.

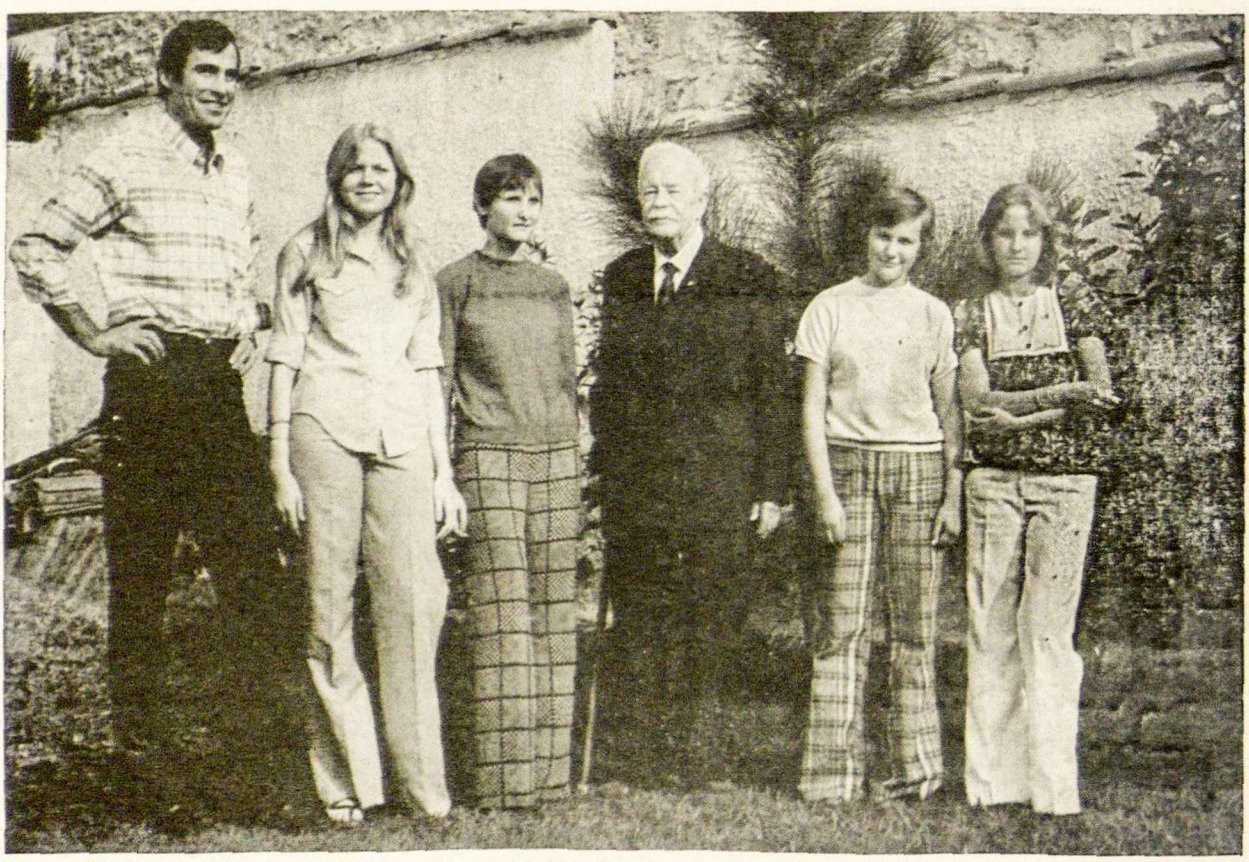

Sao Paulo aeiininkai su savo dvasios vadu kun. J. Šulcu aplanko dr. Eliziejų Draugelį

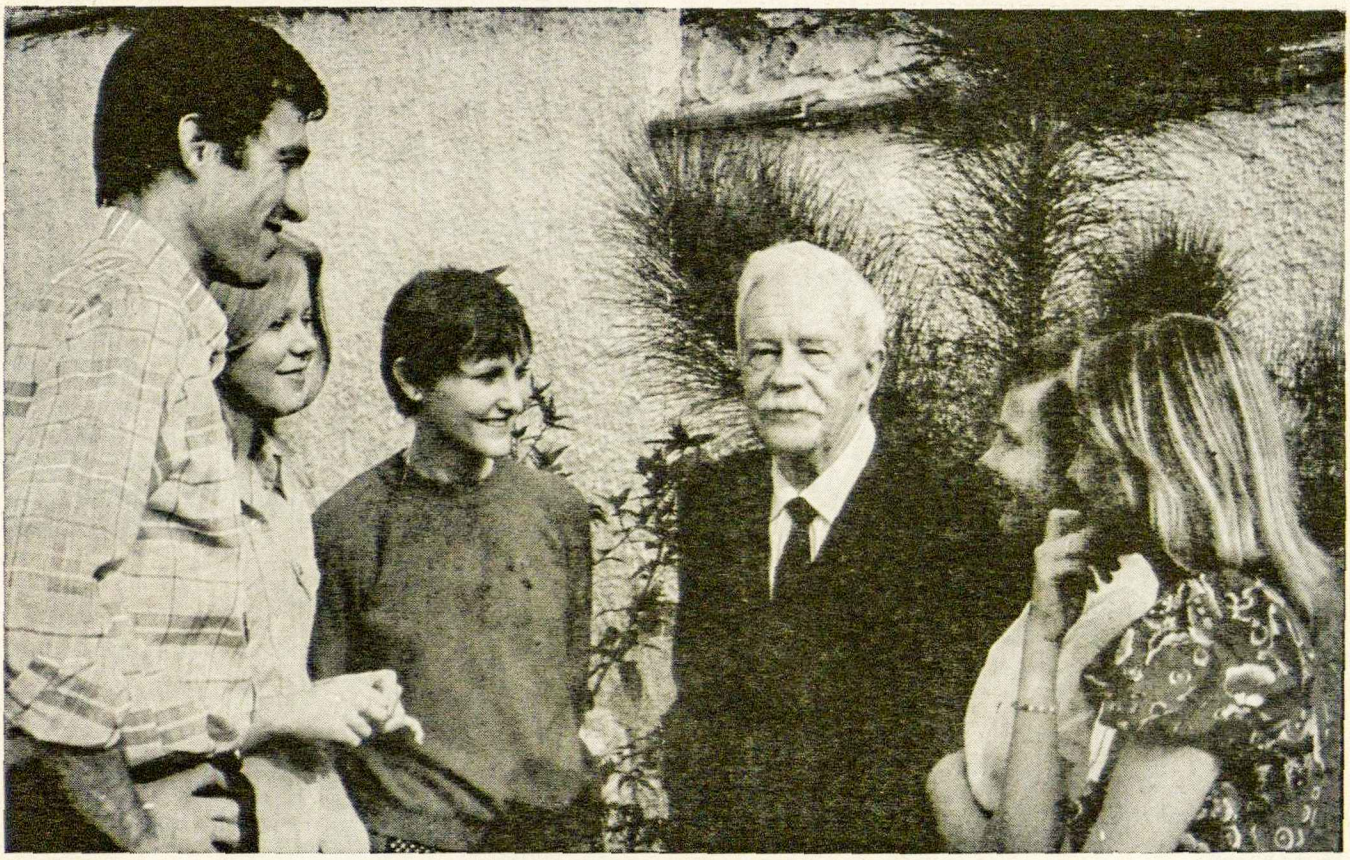

Dr. Eliziejus Draugelis šypsosi Sao Paulo ateiininkų tarpe.

Dr. Eliziejus mums daug ir įdomiai papasakojo. Vienam iš mūsų užklausus, koks buvo specifinis ateitininkų uždavinys Nepriklausomybės laikais, dr. Eliziejus savo atsakymu mus privedė prie diskusijų ir mūsų pačių pasisakymų, koks turi būti mūsų, dabartinių ateitininkų, pagrindinis uždavinys.

Bedievybė, kaip anksčiau — taip ir dabar, reiškiasi, nors kitokiom formom, bet nemažiau grasiom. Plečiasi pakrikimas ir daugelį jaunimo suvedžioja. Mūsų uždavinys — savo gyvenimu liudyti, kad Kristaus nurodytas gyvenimo kelias yra įgyvendinamas ir mūsų laikais. Tai įvykdysime, jei mokėsime suvienytomis jėgomis organizacijoje moderniai ir kūrybingai veikti.

Kun. Jonas Šulcas

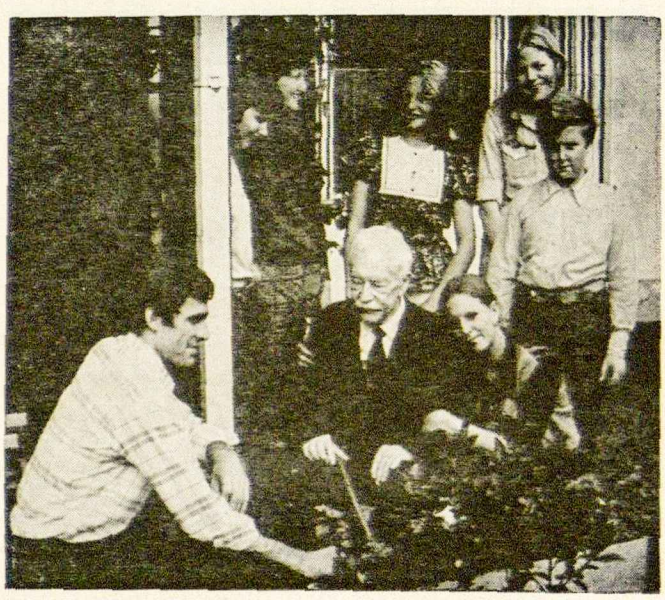

CHICAGO, ILL

Lipniūno kuopos 1973 m. antrasis susirinkimas buvo lapkričio mėn. 18 d. Jaunimo Centre.

Susirinkimą pradėjo Grasilda Reinytė malda.

Tęsiant šių metų temą "Kultūra", apie Lietuvos literatūrą paskaitą skaityti kvietėme poetą K. Bradūną. Prelegento tema buvo "Lietuvių literatūros vertimas į svetimas kalbas". Poetas mums paaiškino, kad pasaulis su lietuvių literatūra susidūrė jau 18-to šimt. pabaigoje ir 19-to pradžioje. "Pasaulis žino ne apie rašytoją mūsų literatūroj, bet apie dainuotoją". Sužinojome, kad net ir vokiečių poetas Goethe, rašydamas vieną dramą panaudojo lietuvišką dainą — "Žvejo dukra".

Poetas netiesioginiai ragino mus kolegijose rašyti apie lietuvius, nes ir "profesoriams įdomiau skaityti apie jiems negirdėtus autorius ir poetus".

Pailiustravimui lietuviškų dainų, pasakų bei eilėraščių, poetas prašė susirinkusiųjų paskaityti ištraukas. Mūsų pirmininkas Aloyzas, paskaitęs vienos dainos vertimą anglų kalba, tarė:

"Keistai skamba!"

Donelaičio "Metai", kaip žinome yra išversti į daugelį kalbų. Tačiau tik šį vakarą sužinojome, kad prieš keletą savaičių, Tokyo, Japonijoje, vienas japonas profesorius išleido pirmą "Metų" dalį — "Pavasaris" japoniškai (su priedu, kad išvers ir sekančias dalis).

Lipniūnietės mokosi vyrams nepasiduoti

Lipniūniečiai iškyloje sportuoja

Skaitėme anglų kalba vertimus, skaitėme vokiečių kalba, skaitėme ir dirbtinąja — esperantų kalba.

Bet poetas paaiškino kodėl nė vienas lietuvis dar nėra gavęs Nobelio premijos.

Susirinkimas baigėsi malda. Ačiū poetui Bradūnui už tokią įdomią paskaitą.

Rima Janulevičiūtė

CLEVELAND, OHIO

Sekmadienį, rugsėjo 23 d., pas p. p. Lenkauskus įvyko pirmasis šių mokslo metų Klevelando moksleivių susirinkimas. Mūsų tarpe buvo Marius Gudinskas ir Kęstutis Šeštokas iš centro valdybos. Kęstutis buvo mūsų susirinkimo paskaitininkas. Jis labai įdomiai kalbėjo ir jo trys didžiausi klausimai buvo: Kas aš esu? Kur aš einu? ir Kodėl? Po paskaitos buvo vaišės.

Klevelando moksleivių ateitininkų kuopos 1973-74 mokslo metų valdybą sudaro: Saulius Čyvas — pirmininkas, Romas Kazlauskas — vicepirmininkas, Nijolė Lenkauskaitė — sekretorė, Zita Kripavičiūtė — iždininkė, Andrius Razgaitis — socialinių reikalų vedėjas ir Rasa Palūnaitė — korespondentė.

Rasa Palūnaitė

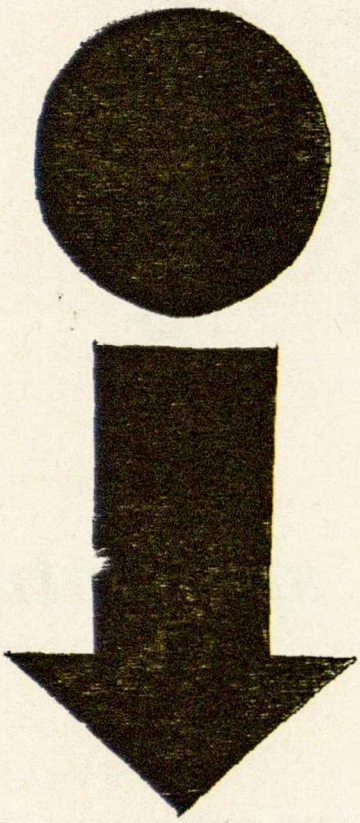

Pasaulio Lietuvių Jaunimas, 1973 m. nr. 2 ir 3-4, pasaulio lietuvių jaunimo informacinis žurnalas, leidžiamas PLJ Sąjungos Ryšių Centro, 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629, USA. Vyriausia redaktorė —Jūratė Jasaitytė.

KRIKŠČIONIŠKOSIOS KULTŪROS TAR- **Juozas Eretas,** DVI GENERACIJOS MŪSŲ NYBOJE, atspaudas iš LKM Akademijos "Suvažiavimo Darbų" VII t., Roma, 1972 m.

Živilė Bilailšytė, ŠAISKIM IEŠKOJIMĄ, poezija. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje 1973 m. Redagavo A. Dundulis, o viršelį piešė D. Stončiūtė.

THE BALTIC STATES 1940-1972, išleido Skandinavijos Baltų Komitetas 1973 m. Stockholme. Tai dokumentacinis lietuvių, latvių ir estų tautų karo ir pokario vaizdas vykstančios Europos saugumo konferencijos narių informacijai.

Jonas Gailius, IŠTIESTOS RANKOS, maldos ir apmąstymai. Išleido ir iliustravo autoriaus bičiuliai. Spaudė ŠALTINIO spaustuvė, 16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

Jonas Gutauskas, DIEVAS ŠIANDIEN, "Krikščionis Gyvenime" knygų serijos leidinys nr. 9, apie Dievo ir Jo buvimo sampratą ir apie žmogaus su Dievu ir be Dievo likimą. Įrašus piešė Telesforas Valius, spaudė DRAUGO spaustuvė. Kaina 6 dol.

Stasys Yla, VARDAI IR VEIDAI mūsų kultūros istorijoje. Apima laikotarpį nuo Mažvydo iki arkiv. Skvirecko. Aplankas — dail. T. Valiaus, spaudė DRAUGO spaustuvė, išleido Lietuviškos Knygos Klubas.

Jonas Grinius, VEIDAI IR PROBLEMOS lietuvių literatūroje I. Literatūrinė kritika. Redagavo A. Liuima, SJ, išleido LKM Akademija 1973 m. Romoje.

DIEVO APVAIZDOS LIETUVIŲ PARAPIJA 1908-1973 m. Knyga išleista Detroito Dievo Apvaizdos parapijos naujon vieton persikėlimo proga. Redagavo Jonas Urbonas, viršelį piešė dail. Stasė Smalinskienė, išleido Dievo Apvaizdos lietuvių parapija, 25335 West Nine Mile Road, Southfield, Mich. 48075.

Pirmyn Jaunime, 1973 metais išleistas Toronto moksleivių ateitininkų laikraštėlis.

Moksleivio Balsas, 1973 m. Hamiltono moksleivių ateitininkų kuopos leidinys. Redagavo: Laima Deksnytė, Jonas Trumpickas ir Arvydas Šeštokas.

JAUNIMUI KONKURSAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo komisija skelbia Kanados jaunimui straipsnių į lietuviškus laikraščius bei žurnalus rašymo konkursą, skirdama tris premijas: $75, $50 ir $25. Konkurse gali dalyvauti jaunimas 16-24 m. amžiaus. Straipsniai turi būti ne trumpesni kaip 200 žodžių. Premijas laimės daugiausiai straipsnių parašiusieji. Į konkursą įeina straipsniai, atspausti lietuviškoje spaudoje 1973 m. lapkričio 30 d. ir 1974 m. gruodžio 31 d. laikotarpyje. Konkurso komisijai pristatyti parašytų straipsnių iškarpas, nurodant laikraščio pavadinimą, datą ir nr. arba pat. laikraštį iki 1975 m. sausio 30 d. adresu: KLB švietimo komisija, 1011 College Str., Toronto, Ont. M6H 1A8. Iškarpos ir laikraščiai, autoriams pageidaujant, bus grąžinami.

KLB Švietimo Komisija

Esamų ir būsimų studentų dėmesiui!

Jei rengiatės parašyti studijinį darbą, kuris kokiu nors aspektu liečia LIETUVĄ, norime atkreipti jūsų dėmesį į tam tikslui sukauptą didelį žinių šaltinį. Tai Ekonominių Studijų Centro išanalizuota ir atitinkamais poskyriais sukatologuota Lietuvos periodinė spauda. Darbas nuodugniai tęsiamas jau septyni metai, ir katalogų fondas siekia virš 10,0000 vienetų. Ekonomistai, sociologai, pedagogai, istorikai, kurių interesas liečia Lietuvą čia ras jau sistematingai paruoštos medžiagos. Ekonominių Studijų Centro Fondas randasi Vašingtone, ir idant palengvinti šio fondo panapdojimą, PLIAS - ALIAS (Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga) kvalifikuotiems studentams skirs $200.00 kelionės išlaidoms padengti, ir atvykusiems tyrimų laikotarpiui apgyvendins lietuviškoj šeimoj.

Pageidaujantieji smulkesnės informacijos prašomi kreiptis sekančiu adresu:

Economy Studies' Center,
P. O. Box 5770,
Bethesda, Md. 20014.

ALp(LKA)1786
1974, Nr.1

90.725. 311